

The Diak logo is located in the top right corner of the page. It consists of the word "Diak" in a bold, pink, sans-serif font. The letter "i" has a small crossbar, and the letter "k" has a small crossbar. The background of the page features large, overlapping, curved shapes in various shades of pink and white.

Emilia Berg
Sini Hietikko
Ilona Lehtimäki
Diakonia-ammattikorkeakoulu
Sosiaali- ja terveysalan
ammattikorkeakoulututkinto
Sosionomi (AMK), diakoniatyö
Sosionomi (AMK), kirkon nuorisotyö
Opinnäytetyö, 2024

KOHTAAMISPAIKKAOPAS SEURAKUNNAN KANSAINVÄLISEEN TYÖHÖN

TIIVISTELMÄ

Berg Emilia, Hietikko Sini ja Lehtimäki Ilona
Kohtaamispaikkaopas seurakunnan kansainväliseen työhön
Sivut ja 5 liitettä
Syksy 2024
Diakonia-ammattikorkeakoulu
Sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkinto
Sosionomi (AMK), diakoniatyö; Sosionomi (AMK), kirkon nuorisotyö

Monikulttuurisuuden ymmärtäminen on yhä tärkeämpi osa yhteiskunnallista toimintaa, ja se edellyttää avoimia kohtaamispaikkoja eri taustoista tuleville ihmisille. Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli kehittää Turun Katariinan seurakunnan kansainvälistäytystä avoimen kohtaamispaikan avulla perhelähtöisesti. Opinnäytetyön tavoitteena oli tuottaa kohtaamispaikkaopas, vastaavan toiminnan järjestämisestä kiinnostuneille. Oppaassa käsitellään prosessi kohtaamispaikan suunnittelusta toteutukseen ja arviointiin. Opinnäytetyö toteutettiin kehittämispainotteisena yhteistyökumppanin Katariinan seurakunnan kanssa. Kohderyhmänä olivat eritoten Varissuon alueella asuvat monikulttuuriset perheet. Tapahtumaan olivat kuitenkin tervetulleita kaikki asuinalueesta, iästä ja perhekoosta riippumatta.

Oppaan tarkoitus on toimia apuna kenelle tahansa työntekijälle tai vapaaehtoiselle, joka on kiinnostunut avoimen kohtaamispaikan järjestämisestä, riippumatta onko vastaavanlaisen toiminnan järjestämisestä aikaisempaa kokemusta. Oppaassa esitetään vinkkejä muun muassa kohtaamispaikan toiminnan suunnittelun ja järjestämisen vaiheisiin, ohjaajan rooliin, mainostamiseen, kommunikaatioon, turvallisuuteen ja toiminnan arviointiin. Oppaan vaikuttavuutta lisättiin levittämällä sitä Suomen seurakuntayhtymille sähköisesti.

Aineisto oppaaseen on kerätty Katariinan seurakunnassa tehdyn avoimen kohtaamispaikkatoiminnan, toiminnasta saatujen kokemusten, palautteiden sekä haastattelukysymysten pohjalta. Palautetta varten luotiin sähköinen sekä paperinen kyselylomake. Palautteenanto oli anonyymiä, eikä siitä kerätty henkilötietoja. Kyselyn tarkoituksena oli kerätä palautetta, miten opinnäytetyön tarkoituksessa onnistuttiin ja mitä kehittämiskohteita vastaajat löysivät avoimesta kohtaamispaikasta. Saamamme palaute kävijöiltä vahvisti avoimien kohtaamispaikkojen tarpeellisuutta. Oppaasta ei erikseen pyydetty palautetta yhteistyökumppanilta, sillä se ei ollut yhteistyön päätavoite, mutta kohtaamispaikasta saatu palaute oli positiivista.

Asiasanat: kansainvälinen työ, avoin kohtaamispaikka, opas, seurakunta

ABSTRACT

Berg Emilia, Hietikko Sini and Lehtimäki Ilona
Community engagement guide for international church outreach
Pages and 5 appendices
Autumn 2024
Diaconia University of Applied Sciences
Bachelor's degree in social services and health care
Bachelor of social services, diaconal work; Bachelor of social services, church youth work

Understanding multiculturalism is becoming an increasingly important part of society, creating a need for open spaces where people from diverse backgrounds can come together. This thesis focuses on enhancing the international outreach efforts of Katariina Parish in Turku by developing a family-oriented open meeting space. The goal of the project was to create a pamphlet for individuals interested in organizing similar activities. The pamphlet explains the process of planning, implementing, and evaluating an open meeting space. The thesis was carried out as a development-focused project in collaboration with Katariina Parish, with multicultural families in the Varissuo area as the primary audience. At the same time, participation was open to everyone, regardless of where they live, their age, or the size of their family.

The pamphlet is intended to help employees and volunteers organize open meeting spaces, even if they have no prior experience with similar projects. It offers practical advice on topics such as planning and running activities, the role of facilitators, promoting events, communication, safety, and evaluating outcomes. To reach a wider audience, the pamphlet was distributed electronically to church organizations across Finland.

The content of the pamphlet was based on the experiences and feedback gathered during open meeting space activities at Katariina Parish, as well as responses to interview questions. Feedback was collected anonymously through both electronic and paper surveys, with no personal data recorded. The surveys were designed to evaluate how well the thesis objectives were met and to identify areas for improvement in the open meeting space activities. The feedback received from participants highlighted the importance of providing open meeting spaces. While the pamphlet itself was not specifically evaluated by the partner organization, as this was not the main goal of the collaboration, the feedback on the meeting space activities was overwhelmingly positive.

Keywords: international outreach, open meeting place, brochure, Parish

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	4
2 AVOIMET KOHTAAMISPAIKAT KOTOUTUMISEN TUKENA.....	5
3 NÄKÖKULMIA MONIKULTTUURISUUTEEN	6
3.1 Monikulttuurisuuden merkitys ja haasteet perheissä.....	6
3.2 Monikulttuurisuuden kohtaaminen seurakunnassa	7
4 YHDESSÄ TOIMIMISEN MERKITYS JA MENETELMÄT	11
4.1 Osallisuus ja yhteisöllisyys.....	11
4.2 Osallisuuden tukeminen.....	13
5 OPINNÄYTETYÖN TAVOITE, TARKOITUS JA YHTEISTYÖKUMPPANI	15
6 KEHITTÄMISTYÖN PROSESSI JA MENETELMÄT	17
6.1 Alustava suunnitelma	17
6.2 Tiedonkeruuta kehittämisen tueksi.....	19
6.3 Toiminnan toteutuskerrat	21
6.4 Asiakaspalaute.....	24
6.5 Oppaan toteuttaminen ja levittäminen.....	26
7 EETTISET NÄKÖKOHDAT JA LUOTETTAVUUS	28
8 POHDINTA	31
LÄHTEET.....	36
LIITE 1. Mainos.....	42
LIITE 2. Kehittämisen tueksi lähetetty tiedonsaantipyyntö (saatekirje)	43
LIITE 3. Palautelomake huhtikuu ja toukokuu.....	44
LIITE 4. Kevätkarkelot -mainos	45
LIITE 5. Opas.....	46

1 JOHDANTO

Monikulttuurisessa yhteiskunnassa maahanmuutto on lisääntyvää ja kotoutumisen tarve kasvavaa. Kirkon näkökulmasta työ eri kansalaisuuksien kanssa on yhtä tärkeää kuin myös työ Suomessa syntyvien suomalaisten parissa: kaikki me olemme Jumalan lapsia. Eri kulttuuritaustoista tulevien maahanmuuttajien kotoutumista kirkko tukee osallistamalla heitä toimintaan. Kirkon strategian mukaan ihmisarvo on luovuttamaton ja sitä kirkko puolustaa. Kirkko seisoo heikompien rinnalla. Kirkon strategia mainitaan muun muassa saavutettavuudesta, osallisuudesta ja yhteisöllisyydestä, sekä tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämisestä. Kirkko ei hyväksy syrjintää. Kaikki ihmiset ovat tervetulleita seurakunnan toimintaan, mistäpäin maailmaa tahansa. Kirkko edistää perheiden hyvinvointia sekä osallistaa yhteisöään yhteisen seurakunnan toiminnan rakentamiseen. (Ovet auki-kirkon strategia, 2020.)

Edellä mainittu teksti viitoittaa evankelisluterilaisen kirkon strategiaa kansainvälisestä työstä Suomessa asuville maahanmuuttajille. Saimme mahdollisuuden luoda avoimen kohtaamispaikan Turun Katariinan seurakunnan nimissä. Järjestimme seurakunnan kansainvälisen työn kautta osallistavaa avointa kohtaamispaikkatoimintaa maahanmuuttajataustaisille perheille Turussa Varissuon kirkolla. Toimintaa suunnitellessamme kaikki siihen liittyvä suunnittelu, järjestely ja toiminnan rakentaminen piti luoda itse, sillä valmista toimintasuunnitelmaa ei ollut olemassa.

Opinnäytetyömme tarkoitus oli kehittää opas avoimesta kohtaamispaikasta kirkon näkökulmasta ja testata sitä käytännössä. Työmme kautta vastaamme siihen, mitä on hyvä tietää, jos käynnistää samanlaista toimintaa. Pidimme Katariinan seurakunnan pyynnöstä avointa kohtaamispaikkaa kerran kuukaudessa kevään 2024 aikana. Avoimeen kohtaamispaikkaan sai tulla kuka tahansa seurustelevaan ja kohtaamaan ihmisiä. Loimme yhteisöllistä ilmapiiriä, vahvistimme kotoutumista, autoimme tarvittaessa sekä tarjosimme keskusteluapua. Tarjosimme tätä toimintaa diakonia- sekä kirkon nuorisotyön näkökulmasta. Toiminnan perusteella loimme kohtaamispaikkaoppaan.

2 AVOIMET KOHTAAMISPAIKAT KOTOAUTUMISEN TUKENA

Avoimet kohtaamispaikat ovat ilmaisia ja kaikille avoimia ajanviettopaikkoja, jotka mahdollistavat ihmisten yhdessä olon ja kohtaamisen muiden asiakkaiden kanssa. Kohtaamispaikkojen tarkoitus on lisätä yhteisöllisyyttä, osallisuutta, tarjota vertaistukea ja apua, sekä luoda sosiaalisia suhteita. Avoimia kohtaamispaikkoja järjestävät niin järjestöt, kunnat kuin myös seurakunnat. Toiminta on ilmaista, jotta kaikilla on mahdollisuus osallistua toimintaan riippumatta taloudellisesta tilanteesta. Avoin kohtaamispaikka verrattuna suljettuun tai rajoitettuun kohtaamispaikkaan on kaikille avointa toimintaa, kun taas jotkin kohtaamispaikat saattavat olla vain tietyille ryhmille. Avointa kohtaamispaikkaa suunniteltaessa olisi kuitenkin hyvä huomioida asiakkaiden tarpeet: ketkä kohtaamispaikkaa tarvitsevat. (Mieli Etelä-Karjalan mielenterveys RY, 2024; Sininauhaliitto, i.a.)

Kohtaamispaikoissa seurustellaan luonnollisesti oleskellen, keskustellen, kahvitellen, pelaillen jne. Toiminta voi olla melkein mitä tahansa budjetin rajoissa. Avoimia kohtaamispaikkoja olisi syytä mainostaa laajalti, jotta toiminta saavuttaisi mahdollisimman usean asiakkaan. Fyysisten kohtaamispaikkojen täytyy olla lain ja säädösten mukaisia kuten esteettömiä. Kohtaamispaikoissa on suositeltavaa tarjota ilmaisia virvokkeita, esim. kahvia ja teetä, sekä pientä purtavaa. Keskustelu kahvikupin ääressä on luonnollisempaa ja siitä tulee kotoisa olo. Osa asiakkaista saattaa tulla mukaan toimintaan esimerkiksi kahvitarjoilun vuoksi. Ilmainen kahvitarjoilu voi laskea kynnystä osallistua toimintaan. Ohjaajalla olisi syytä olla hyvät sosiaaliset taidot sekä ryhmänohjaustaitoja mahdollisen laajan asiakaskunnan vuoksi. Ohjaajan täytyy ylläpitää avointa ja hyväksyvää ilmapiiriä, jotta kaikki kokevat olevansa tervetulleita eikä ketään syrjitä. Kohtaamispaikoista tullaan hakemaan seuraa ja tekemistä arkeen. Kohtaamispaikoissa voi saada myös apua ja tukea omiin ongelmiin, riippuen toiminnan järjestäjästä. Kohtaamispaikoista saa vertaistukea ja siellä saatetaan käsitellä hyvin vaikeitakin asioita. Kohtaamispaikat ovat tärkeä sosiaalisen työn menetelmä, mikä mm. ehkäisee yksinäisyyttä, päihteiden käyttöä sekä psyykkistä kuormitusta. Avointa

kohtaamispaikkatoimintaa voi järjestää vaikkapa maahanmuuttajille tukeakseen heidän kotoutumistaan. (Mieli Etelä-Karjalan mielenterveys RY, 2024; Sininauha-liitto, i.a.)

Kotoutumisella tarkoitetaan maahanmuuttajan yksilöllistä prosessia, missä hän tuntee olevansa yhteiskunnan täysivaltainen jäsen ja häntä kohdellaan myös sen mukaan. Onnistuneessa kotoutumisprosessissa ihminen on omaksunut muun muassa uuden yhteiskunnan tiedot, taidot ja kielen. Kotoutumisprosessi tapahtuu vuorovaikutuksellisesti. Vastavuoroisesti yhteiskunta saa maahanmuuttajalta uuden kulttuurin kielineen ja tapoineen. Kotoutumisprosessi on rikastuttava kokemus molemmille osapuolille. Kotoutumisen yhteydessä maahanmuuttajan äidinkieltä ja kulttuuria kunnioitetaan ja tuetaan uudessa yhteiskunnassa. Ajatus ei ole korvata vanhaa uudella, vaan helpottaa uutta elämäntilannetta ja vaalia yksilöä sekä hänen erinomaisuuttaan. (Työ- ja elinkeinoministeriö, 2021.)

3 NÄKÖKULMIA MONIKULTTUURISUUTEEN

3.1 Monikulttuurisuuden merkitys ja haasteet perheissä

Monikulttuurisuus on väestön kulttuurista sekä etnistä monimuotoisuutta, joka ilmenee erilaisina käsityksinä hyvästä elämästä ja sen toteuttamisesta. Konkreettisesti monikulttuurisuus voidaan havaita väestössä monina erilaisina kielinä, uskontoina, tapoina elää arkea, erilaisina arvokäsityksinä, ajattelutapoina siitä, miten perhesuhteet järjestetään tai vapaa- aikaa vietetään. (Alitolppa-Niitamo ym., 2013.)

Monimuotoisilla perheillä tarkoitetaan erilaisia perhemuotoja, jotka poikkeavat ydinperhenormista. Yhden monimuotoisen perheen muodostavat kaksikulttuuriset vanhemmat. Monikulttuurisissa perheissä kaksikulttuuriset vanhemmat ovat

eri kulttuureista, eri maista ja yleensä puhuvat eri kieliä. (Monimuotoiset perheet, i.a.)

Odotukset ja käsitykset, velvollisuudet sekä oikeudet esim. lastenkasvatuksesta tai perheen rooleista saattavat olla erilaisia ja sen myötä aiheuttaa haasteita perhe-elämään. Kaksikulttuuriset liitot päättyvät helpommin eroon kuin kansuomalaisten liitot johtuen tavanomaisista ongelmista, mutta myös muualta tulleen puolison sopeutumisen vaikeuksista uuteen maahan ja kulttuuriin. Työllistymisen haasteet ja sosiaalisten suhteiden puute koetaan raskaana. Mahdollinen vanhemmaksi tulo saattaa rasittaa jo valmiiksi haastavaa elämäntilannetta. Maahanmuuttajapuolison oma tukiverkosto, kuten vanhemmat ja ystävät saattavat olla hyvinkin kaukana. Puoliso uudessa maassa voi olla ainut tuki ja ystävä. Vähäinen tukiverkosto tai sen puute rasittaa molempia osapuolia. Kaksikulttuurisissa avioliitoissa eroa pohtineet ovat saaneet apua ystäviltään, sukulaisilta, julkisilta palveluilta sekä seurakunnilta ja muilta uskonnollisilta yhteisöiltä. Varsinkin maahanmuuttajamiehille kaksikulttuurisessa liitossa uskonnolliset yhteisöt ovat tärkeä tuki. Toisaalta perheellä on mahdollisuus luoda oma yhteinen elämä ja näkemys kahden kulttuurin sulautumisesta yhteen yhteisessä kodissa. Kaksikulttuurisen perheen rikkaus näkyy lapsissa, jotka omaksuvat useampia kieliä ja molemmat kulttuurit. Kahden kulttuurin perheet hyötyvät sosiaalisten tukiverkostojen vahvistamisesta, vanhemmuuden tukemisesta ja kokemusten jakamisesta samassa elämäntilanteessa olevien kanssa. (del Angel, 2017, 8–10; Lainiala & Säävälä, 2012, 73–74.)

Muista kulttuureista tulleiden suhtautuminen monikulttuurillisuuteen ja omaan etnisyyteensä ei ole muuttumatonta, vaan elää esimerkiksi ympäristön vaatimusten tai mahdollisuuksien mukaan. Kannustava ja avoin ympäristö saattaa aktivoida myös aiemmin passiivisesti tai eristäytyneesti käyttäytyneitä ottamaan vahvemmin osaa yhteisössä ja helpottamaan sulautumista uuteen kulttuuriympäristöön. (Ceballos Rodriguez, 2024, 27–40.)

3.2 Monikulttuurisuuden kohtaaminen seurakunnassa

Seurakuntien toteuttama monikulttuurinen työ sisältää laajan kirjon toimintoja, jotka pyrkivät tukemaan eri kulttuuritaustoista tulleiden ihmisten kotoutumista ja osallisuutta suomalaiseen yhteiskuntaan sekä mahdollisesti kristilliseen yhteisöön. Seurakunnissa toteutettavaa monikulttuurista työtä on esimerkiksi vaikutamis- sekä asennevaikuttamistyö kirkon sisällä ja sen ulkopuolella, uskontodialogin käyminen muiden uskontojen kanssa ja uskontojen yhteisten tärkeiden asioiden edistäminen. Seurakunnat järjestävät kristinuskon opetusta aiheesta kiinnostuneille. Eri kielisten kristittyjen uskonelämää tuetaan eri tavoin, muun muassa maahanmuuttajien kotoutumista tuetaan heidän osallisuuttaan edistäen. Suomen evankelisluterilainen kirkko ei katso maahanmuuttajan, kiintiöpakolaisen, toissijaista suojelua saaneiden tai turvapaikanhakijoiden uskontokuntaa. Heidän jaksamistaan tuetaan ja mahdollisessa turvapaikkahakuprosessissa autetaan. (Suomen ev.lut. Kirkko, i.a.-a.)

Seurakunnat pystyvät järjestämään kohtaamispaikkoja monikulttuurisille kohtaamisille, kuten myös kaksikulttuurisille vanhemmille. Avoimet kohtaamispaikat tukevat vanhemmuutta, sosiaalisia suhteita sekä antavat vertaistukea, ja lapset saavat leikkikavereita. Lapset integroituvat parhaiten leikin kautta. Lapset, jotka tulevat eri kulttuureista ja puhuvat eri kieltä kuin kantasuomalaiset lapset, tarvitsevat tukea leikeissä integroituaikseen paremmin lapsiryhmiin ja tämän myötä yhteiskuntaan. Lapsella, jolla on eri kulttuurinen ja kielellinen tausta on vähemmän sosiaalisia suhteita, ja he ovat vetäytyneempiä kuin kantasuomalaiset lapset. Varsinkin lasten äitien sosiaalinen kanssakäyminen vaikuttaa lasten sosiaalisten suhteiden määrään ja laatuun. Fyysiset leikit ja sääntöleikit tukevat parhaiten integroitumista ryhmään, sillä näissä leikeissä kielitaidolla on vähemmän painoarvoa, ja säännöt ovat yleisesti ottaen maailmanlaajuisia kuten esim. jalkapallo. Liikunta tukee kotoutumista. Avoimissa kohtaamispaikoissa eri kulttuurista tulevia ja eri kieltä puhuvia lapsia pitäisikin huomioida ohjatulla toiminnalla, kuten lautapeleillä, fyysisillä peleillä ja leikeillä ja vaikka ohjatulla askartelulla. Jos toiminnan vetäjältä löytyy resursseja roolileikkeihin ja kielen tukemiseen, on se suotavaa kielen kehityksen vuoksi. Idea on vahvistaa kokemusta siitä, että maahanmuuttajat eivät ole erilaisia muihin verrattuna eivätkä he ole yksin. Heidän integroitumistaan tuetaan ja heidät halutaan mukaan yhteiskuntaan. (del Angel, 2017, 8–

10; Arvola ym., 2021, 2351–2363; Höglund & Bruhn, 2024, 32–44; Neitola ym., 2023, 383–398.)

Kaiken erilaisuuden kohtaamisessa tärkeintä on avoin mieli ja rohkeus. Omat ennakkoluulomme ovat tiellämme tutustuessamme johonkin uuteen. Tärkeää onkin ihmisen kohtaaminen ja näkeminen yksilönä. Kulttuurisensitiivisyydellä tarkoitetaan herkkyyttä kunnioittaa toisen kulttuuria. Luottamuksen rakentumisessa saattaa kestää ja tähän olisi hyvä panostaa. On hyvä pitää lupauksensa, ja tiedostaa, jos on tehnyt väärin. Anteeksi pyytäminen ja antaminen on inhimillistä ja tärkeää luottamuksen ylläpitämiselle. Erilaisiin kulttuureihin kuuluu erilaisia tapoja ja muutosta täytyy sietää. Tämä on vahvasti yhteydessä kulttuurisensitiivisyyteen, missä kunnioitetaan toisen tapoja. Arvostetaan toista ihmistä ja hänen näkemyksiään, huomioidaan hänen perheensä sekä yhteisönsä. Kohdataan ihminen sellaisenaan. (Siirto ym., 2020, 293–302.)

Kirkon strategia ja arvot korostavat yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa. Kansainvälisen perhekahvilatoiminnan mallintaminen toteuttaa näiden arvojen toteutumista käytännössä. Näin ollen kotoutumista edistävänä toimintana kansainvälinen perhekahvila tukee osaltaan yhdenvertaisuuden ja osallisuuden toteutumista, sekä tasa-arvoisemman yhteisön rakentamista. Yksi kirkon tärkeimmistä tehtävistä on heikoimmassa asemassa olevien tukeminen ja ihmisoikeuksien puolustaminen. Kirkon tärkeä rooli on toimia yhteiskunnallisena ja kulttuurisena toimijana. Käytännössä tämä työ tapahtuu seurakuntien monimuotoisen ja osallistavan toiminnan kehittämisenä avoimen kohtaamiskahvilan avulla. (Suomen ev.lut. Kirkko, 2020.)

Monikulttuurisuuden kohtaaminen on tärkeää niin diakonian kuin kirkon kasvatuksenkin näkökulmasta. Diakonia, lähimmäisen rakkaus ja -auttaminen on jokaisen kristityn tehtävää. On tärkeää kyetä tunnistamaan huono-osaisuuteen ja syrjäytymiseen liittyviä ilmiöitä lasten ja heidän perheidensä sekä muiden ihmisten elämässä. Toimintaa täytyy kehittää kattavasti koko ihmisen kasvunkaarelle. (Kirkkohallitus, i.a -a). Monikulttuurisia perheitä kohdatessa toteutetaan perhelähtöisen seurakunnan suuntaviivoja. Perhelähtöisyyteen kuuluu muun muassa vanhemmuuden tukeminen, perheiden omien tarpeiden mukainen työskentely ja

tuntemus siitä millaisia perheitä seurakunnan alueella asuu. Kirkko tähtää siihen, että se olisi mielekäs kohtaamisympäristö kaikille, myös lapsettomille ja yksin-asuville. Kirkon ulkopuolisuuden ehkäisy ja sen torjunta liittyy vahvasti diakonian, perhetyön ja kasvatuksen piiriin. Ulkopuolisuutta ehkäisemällä ja sitä torjumalla kirkko toteuttaa kristillistä kasvatustehtäväänsä ja lähimmäisenrakkaudesta kumpuavaa diakonista tehtäväänsä. (Kirkkohallitus, 2019; Kirkkohallitus, 2021.)

Seurakunnan periaatteisiin kuuluu ihmisten kuunteleminen ja kohtaaminen, inhimillisen hädän tunnistaminen ja osallisuuden vahvistaminen (Valtonen, 2020, 91). Diakoniatyö vaikuttaa kirkon ja seurakuntien kansainvälisellä kentällä muun muassa näitten seikkojen kautta. Seurakunnissa tehtävä työ on monikulttuurisempaa kuin aiemmin, ja sen vuoksi on hyvä, että ammatilliseen osaamiseen kuuluu myös kulttuurinen osaaminen. Diakoniatyöntekijältä odotetaan monenlaista apua, kuten hengellistä, taloudellista, henkistä kuin myös yhteiskunnallista laajaa tietoa ja palveluohjausta. Diakoniatyöntekijä saattaakin olla isossa osassa auttaessa maahan muuttajaa kotoutumisessa. Kaikkea ei voi tietää ja varsinkaan uutta osata. Muita kulttuureja kohdatessa tärkeää on avoin mieli ja rohkeus kohdata uutta. On hyvä muistaa, että luottamus ei välttämättä rakennu nopeasti. Ihmisten kanssa työskennellessä on hyvä osata niin pyytää kuin myös antaa anteeksi. Eri kulttuureja kohdatessa on hyvä muistaa kulttuurisensitiivisyys, eli herkkyys käsitellä toisen kulttuuria kunnioittaen. (Siirto ym., 2020, 293–302; Sainio, 2020, 181–195.)

Kirkon nuorisotyöntekijöiden osallistuminen seurakuntien maahanmuuttajatyöhön on arvokas tapa tuoda kasvatuksen ammatillista osaamista myös laajemmin seurakunnan osa-alueisiin. Seurakunnan työtä tulisi ajatella laajana kokonaisuutena ja on arvokasta jakaa työntekijöiden välistä osaamista ja ammattitaitoa myös niin sanottujen omien perinteisten työtehtävien ulkopuolelle. Täten voidaan turvata toiminnan järjestämistä perhekeskeisesti. Nuorisotyöntekijät voivat tarjota tukea ja ohjausta sekä auttaa rakentamaan yhteisöä, jossa perheet tuntevat olonsa tervetulleiksi ja ymmärretyiksi. Nuorisotyöntekijän tuntemus sosiaalialan kentästä ja yhteistyökumppaneista voivat auttaa luomaan yhteyksiä muihin toimijoihin, järjestöihin tai kirkkoihin, mikä voi tarjota uusia mahdollisuuksia

osallistujille sekä toiminnalle itselleen. (Suomen evankelisluterilainen kirkko, i.a-a; Kirkkohallitus, i.a.-b.)

4 YHDESSÄ TOIMIMISEN MERKITYS JA MENETELMÄT

4.1 Osallisuus ja yhteisöllisyys

Osallisuuden käsite on keskeinen sosiaalipedagogiikan tutkimusalueilla, jossa osallisuuden nähdään toteutuvan nimenomaan yhteisöön kuulumisen kautta. Osallistumisella viitataan yleensä muiden järjestämään toimintaan ilman oma-kohtaista panosta tilanteeseen. Osallistumisella on siis näin ollen aina osallistujan ulkopuolella oleva tekijä, joka toteuttaa mahdollisuuden osallistumiseen. Osallisuus nähdäänkin siis vahvempana käsitteenä kuin osallistuminen. Osallisuudella viitataan siihen, kun ihminen tuntee kuuluvansa johonkin ja hänellä on mahdollisuus vaikuttaa asioihin yhteisössä ja yhteiskunnassa. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, 2024a.) Keskeisiä osallisuuden elementtejä ovat kuulluksi ja arvostetuksi tuleminen sekä yhdessä toimiminen ja ideoiminen (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, 2018).

Lähtökohtaisesti osallisuus tuottaa ihmiselle hyvinvointia, mutta jokaisen ihmisen kokemus osallisuudesta on kuitenkin yksilöllinen. Yhteiskunnassa kaikilla ei ole samanlaisia lähtökohtia osallisuuden saavuttamiseen, ja monet kohtaavat esteitä, jotka rajoittavat heidän mahdollisuuksiaan osallistua. Näitä esteitä voivat olla esimerkiksi sosioekonomiset tekijät, syrjintä, kielimuurit, terveydelliset haasteet tai heikko infrastruktuuri. Yhteiskunnalliset rakenteet, kuten puutteelliset koulutusmahdollisuudet tai epätasa-arvoinen pääsy työmarkkinoille voivat myös asettaa rajoitteita. Näitä epäoikeudenmukaisuuksia ja epäkohtia ei poisteta yksinomaan vahvistamalla yksilöllisiä voimavaroja, vaan ihmisiä on yhteiskunta- ja ihmisryhmästä riippumatta rohkaistava vaikuttamaan ja osallistumaan yhteisiin asioihin. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, 2018.)

Osallisuus ei ole vain yksilön oikeus, vaan myös yhteiskunnan velvollisuus tarjota yksilöille mahdollisuus osallisuuteen. Yhteiskunnan rakenteiden ja kuntien lisäksi myös muilla toimijoilla, kuten kouluilla, seurakunnilla, harrastuseuroilla, työpaikoilla ja yhdistyksillä on tärkeä rooli osallisuuden vahvistamisessa. (Terveystieteiden tutkimuskeskus, 2024a.)

Yhteisöllisyyden tunteen kehittymisen lähtökohtana on, että on olemassa jokin yhteisö. Kaikki yhteisöt eivät kuitenkaan automaattisesti ole yhteisöllisiä. Olenaisista yhteisöllisyyden tunteen muodostumisesta on tunne vastavuoroisuudesta ja yhteenkuuluvuudesta yhteisön jäsenten kesken. Yhteisöllisyyteen liitetään yleensä myönteisiä tunteita turvallisuudesta, keskinäisestä luottamuksesta, yhteisistä arvoista tai tavoitteista. Yhteisöllisyys parhaimmillaan tukee yksilön kasvua ja kehitystä, sekä yksilön hyvinvointia osana laajempaa ryhmää. Yksilöiden tapa olla vuorovaikutuksessa muiden yhteisön jäsenten kanssa vaikuttaa olennaisesti yhteisöllisyyden tunteen muodostumiseen. Luottamus voidaan nähdä keskeisenä tekijänä, kun rakennetaan erilaisten sidosryhmien osallistumista ja osallisuuden kokemusta yhteiskunnassa. Luottamuksen rakentamisen tärkeys korostuu varsinkin halutessamme luoda inklusiivisia käytäntöjä, jotka tukevat vähemmistöjen integroitumista, sekä aktiivista osallistumista yhteisöön. (Gothoni ym., 2016; Fretheim ym., 2024, 5.)

Yhteisöllisyys rakentuu vuorovaikutuksen ja yhteisten kokemusten kautta. Perinteisesti se on liittynyt maantieteellisiin yhteisöihin, mutta digitalisaation myötä myös virtuaaliset yhteisöt ovat tulleet tärkeiksi. Yhteisöllisyyttä vahvistavat esimerkiksi yhteiset rituaalit, tapahtumat ja projektit, jotka tuovat ihmiset yhteen ja luovat yhteisiä muistoja. Tärkeä osa yhteisöllisyyttä vastavuoroisuuden lisäksi on yhteisön jäsenten keskinäinen auttaminen. (Kansalaisyhteiskunta, 2023.)

Vahva yhteisöllisyys edistää yhteiskunnan vakautta ja turvallisuutta. Se lisää luottamusta yhteiskunnallisiin instituutioihin ja vähentää rikollisuutta ja antisosiaalisia käyttäytymismalleja. Lisäksi yhteisöllisyys voi edistää yhteiskunnallista osallisuutta ja demokratiaa, sillä se rohkaisee ihmisiä osallistumaan päätöksentekoon ja toimimaan yhteisen hyvän puolesta. (Gothóni ym., 2016.)

4.2 Osallisuuden tukeminen

Osallisuutta voidaan tukea eri menetelmin. Tilojen täytyy olla esteettömiä ja avoimia. Avoimilla tiloilla tarkoitetaan vapaata ilmapiiriä, missä ketään ei syrjitä ja kaikki vastaanotetaan lämpimästi mukaan toimintaan. Tärkeää on kaikkien huomiointi, ystävällinen käytös sekä runsas hymyily. Avoimista tiloista etsitään vuorovaikutusta ja iloa arkeen. Myönteinen palaute muilta auttaa jaksamaan vaikeuksissakin, ja tämän toiminnan kautta yhteys muihin ihmisiin säilyy, mikä vähentää yksinäisyyttä. Avointen tilojen kautta hyvinvointi lisääntyy, kotoutuminen helpottuu ja yhteisöllinen aktiivisuus väestössä paranee. (Terveystieteiden tutkimuskeskus, 2023.)

Osallisuuden menetelmäpankissa (Vantaan kaupunki, i.a.) aktiivinen kuuntelu on yksi olennainen menetelmä ihmisten kanssa toimiessa. Aktiivisen kuuntelun tarkoitus on kuulla ihmistä ja nähdä hänet. Menetelmä toimii, jos kertoja kokee tulevansa kuulluksi. Aktiivisen kuuntelun kautta välittyy kertojan tunteet. Ne täytyy huomioida sensitiivisesti, sillä ihminen, joka tuntee olevansa hyväksytty viestinsä ja tunteidensa kanssa, kokee turvallisuuden tunnetta. Aktiivisen kuuntelun kautta on mahdollista oppia toisesta lisää ja rakentaa yhteistä luottamusta. Ihmisellä ei välttämättä ole ketään kenelle kertoa, mikä mieltä painaa. Tässä tilanteessa ammattilaisen tehtäväksi jää aktiivinen kuuntelu ja läsnäolo. Työntekijän tehtäväksi saattaa jäädä myös tunteiden ja ongelmien sanoittaminen, mutta silloin täytyy olla varovainen, että ei oletta, mitä toinen kertoo. Asioiden toistaminen sekä kehotukset ”kerro lisää” ovat hyvä keino saada selville, mitä toinen yrittää kertoa. Aina ei tarvitse puhua – myös hiljaisuus on sallittua ja sen hyväksyminen luo turvallisuutta ja tunnetta hyväksynnästä. (Vantaan kaupunki, i.a.)

Havainnointi on hyvä keino kiinnittää huomiota oikeisiin kohtiin toimintamme kehittämisen kanssa. Havainnoimalla ihmisten toimintaa ja käyttäytymistä toiminnan aikana, tutkitaan sitä, miten ihmiset toimivat vuorovaikutustilanteissa. Tärkeää on pyrkiä saamaan ihmisiä yhteen keskustelemaan keskenään, jotta yhteisöllisyys pääsee kehittymään. Ei painosteta, vaan iloisella olemuksella houkutellaan ihmisiä avoimeen kanssakäymiseen. Huomioidaan sanalliset ja sanattomat toiminnot. Tehdään muistiinpanoja. (Vantaan kaupunki, i.a.)

Toiminnasta on hyvä kerätä asiakaspalautetta. Voidaan käyttää avointa aloite/palautelaatikkoa, mihin voi anonymisti jättää palautteen tai toiveen toiminnasta ja sen kehittämistä. Laatikon vierellä voi olla pelkistetty lappu, missä kysytään ”risuja ja ruusuja” tai kohta ”muuta”, mitä asiakas haluaakin jakaa. Toinen vaihtoehto voisi olla palautekysely selkokielellä. Palautekyselyn teko on hyödyllistä matalan kynnyksen palautteen antoa, mistä ei selviä, kuka palautteen on antanut. Kysymysten vierellä voi olla rasti ruutuun -vaihtoehtoja, mikä laskee kynnystä kirjoittaa suomen kieltä. (Vantaan kaupunki, i.a.)

Jalkautuminen on tarvittavaa, jotta pystytään tavoittamaan asiakkaat tehokkaammin menemällä sinne, missä he ovat (Vantaan kaupunki, i.a.). Vaikka tapahtumaa olisi mainostettu laajalti omien sivujen, somen jne. kautta, jalkautuminen saattaa olla tarpeellista.

Vapaaehtoistoiminta on omasta vapaasta tahdosta toteutettua toimintaa, jonka tarkoituksena on hyödyntää toista ihmistä tai yhteisöä. Vapaaehtoistoiminta on kaikille avointa toimintaa ja se antaa ihmiselle mahdollisuuden vaikuttaa ja tuntea osallisuutta. Toiminta hyödyntää niin vapaaehtoista itseään kuin yhteisöä. Vapaaehtoistoiminta tukee yksilön omaa tietoa ja taitoa, sillä jokainen voi hyödyntää ja kehittää vapaaehtoistoiminnalla sellaisia asioita, joita ei välttämättä työelämässä pääse tekemään. Vapaaehtoisuuden periaatteita ovat palkattomuus, tasa-arvoisuus, luottamuksellisuus, puolueettomuus, suvaitsevaisuus ja kunnioittaminen. (Kansalaisareena ry, 2022.)

Seurakunnat ja monet järjestöt sekä yhdistykset tarjoavat laajasti eri vaihtoehtoja vapaaehtoistoiminnalle. Vapaaehtoistoiminnan tarjoaminen ja vapaaehtoisten hyödyntäminen on hyvä tapa osallistaa niin seurakuntalaisia kuin muitakin vapaaehtoistoimintaan mukaan haluavia. Esimerkiksi maahanmuuttajien löytäminen vapaaehtoistoiminnan pariin voisi auttaa heitä osallistumaan uudelleen toimintaan, tuomaan uusia kontakteja, kehittämään oman kotipaikkakuntansa toimintaa, oppimaan suomen kieltä ja saamaan todistuksen vapaaehtoisena toimimisesta. (Valli ry, 2019.)

5 OPINNÄYTETYÖN TAVOITE, TARKOITUS JA YHTEISTYÖKUMPPANI

Opinnäytetyömme lähtökohtana toimii Turun Katariinan seurakunnan halu sekä havaittu tarve kehittää kansainvälistä työtä ja osallistavaa toimintaa maahanmuuttajataustaisten perheiden parissa. Tämän kehittämispainotteisen opinnäytetyön keskiössä oli vastata havaittuun tarpeeseen Varissuolla, Katariinan seurakunnan alueella. Tavoitteena oli toteuttaa kohtaamispaikan lisäksi opas avoimesta kohtaamispaikasta maahanmuuttajataustaisille ihmisille sekä toimintamallin testaaminen kirkolle. Luomalla oppaan pyrimme tuottamaan tietoa, joka tulevaisuudessa helpottaisi samankaltaisen toiminnan käynnistämisessä tarjoamalla tietoa, vinkkejä ja kokemusta kirkon avoimen kohtaamispaikan luomisesta. Käytännön kautta tuotamme havaintomme kirjalliseen muotoon siitä, minkälaisia asioita kannattaa ottaa huomioon ja mitä ovat mahdolliset haasteet sekä kehityskohteet toiminnan suhteen.

Kansainvälisen avoimen kohtaamispaikan suhteen tavoitteenamme on luoda avoin ja turvallinen tila kohtaamisille, tukea yhteisöllisyyden rakentumista sekä yksilöiden hyvinvointia. Toiminnallamme pyrimme vahvistamaan kotoutumista luomalla tilan, jossa eri taustoista tulevat ihmiset voivat kohdata toisiaan, saada tukea ja apua tarvittaessa, sekä luoda tunnetta osallisuudesta yhteisön jäsenten keskuudessa. Opinnäytetyöllämme pyrimme konkreettiseen muutokseen ja vaikuttavuuteen paikallisella tasolla, sekä tarjoamaan pohjaa vastaavanlaisten toimintojen kehittämiseksi ja toteuttamiselle tulevaisuudessa.

Yhteistyökumppanimme on Turun itäosassa toimiva Katariinan seurakunta, johon kuuluu noin 14 125 jäsentä. (Suomen ev.lut. Kirkko, 2022). Katariinan seurakuntaan kuuluu Varissuon asuinalue, joka on Suomen monikulttuurisin lähiö. Varissuon alueella puhutaan yli 60 eri kieltä, ja yli puolet asukkaista puhuu äidinkielenään jotain muuta kuin suomea tai ruotsia. (Talonen, 2021.) Asukkaita Varissuon alueella on noin 13 000 (Tilastokeskus, 2022). Kansainvälisen avoimen

kohtaamispaikan toteuttamisympäristönä toimii Katariinan seurakuntaan kuuluva Varissuon kirkko. Varissuon kirkko sijaitsee keskellä monikulttuurisia yhteisöjä, liikekeskuksen ja muiden palveluiden naapurissa, ja on näin ollen jo sijainniltaan keskeisellä paikalla. Monille alueen asukkaille Varissuon kirkko on tuttu maa-merkki, joka tekee tilaan saapumisesta helpompaa ja vaivattomampaa. Tällä hetkellä alueella asuvat joutuvat matkustamaan julkisella liikenteellä toisen seurakunnan alueelle osallistuakseen vastaavaan toimintaan. Erityisesti Katariinan seurakuntaan kuuluvalla Varissuon alueella asuu monia potentiaalisia kansainvälisen avoimen kohtaamispaikan asiakkaita. Varissuon alue on kulttuurillisesti moninainen ja siellä asuu runsaasti maahanmuuttajataustaisia perheitä. Varissuon kirkon tilat tarjoavat viihtyisät ja toimivat tilat kansainvälisen avoimen kohtaamispaikan toimintaa ajatellen. Varissuon kirkko on esteetön tila, jossa on induktiosilmukka, lastenhoitohuone, leikkinurkka, keittiötilat, wc, sekä pysäköintimahdollisuus. (Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymä, i.a.-a.)

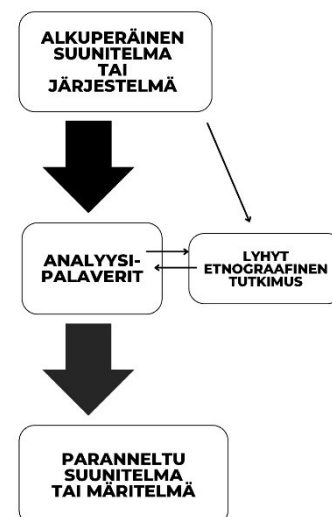
Katariinan seurakunta järjestää toimintaa kaikenikäisille, joissa seurakunnan diakonia- ja kasvatustyön ammattilaiset ovat laajasti mukana (Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymä, i.a.-b). Strategiassaan Katariinan seurakunta tahtoo muun muassa vahvistaa yhteisöllisyyttä ja huolehtia avun tarpeessa olevista. Näitä tavoitteita tavoitellaan painottamalla diakoniaan ja vapaaehtoisuuteen sekä tavoittelemalla nuoria aikuisia ja varttunutta väkeä. (Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymä, i.a.-c.) Toimintaan ovat kaikki tervetulleita, mutta moniin tapahtumiin kuuluu uskonnonharjoittamista kuten hartaushetkiä, joka voi rajata eri uskontokuntiin kuuluvien osallistumista. Katariinan seurakunta järjestää kansainvälisiä messuja kerran kuukaudessa, mutta toiminta tavoittaa lähinnä kristittyjä ja tämän ulkopuolella kansainvälistä toimintaa on rajallisesti. Strategiassaan Katariinan seurakunta ei erikseen mainitse kansainvälisyys- tai monikulttuurisuustyötä, mutta alueen monikulttuurisuutta ajatellen avoimen kohtaamispaikan tapaiselle uskonnosta riippumattomalle toiminnalle olisi perusteita.

6 KEHITTÄMISTYÖN PROSESSI JA MENETELMÄT

6.1 Alustava suunnitelma

Kehittämisen prosessi sisältää useita vaiheita, jotka on suunniteltu tukemaan tavoitetta yhdessä valittujen menetelmien kanssa. Kehittämisen prosessimme käytännön työ eteni vaiheittain syklisenä prosessina seuraavien vaiheiden mukaisesti: (1) kehitys kohteen/tarpeen tunnistaminen, (2) ideointivaihe, (3) suunnitteluvaihe, (4) toteutusvaihe, (5) tulos/tuotos, (6) arviointivaihe, (7) päättämisen vaihe, tulosten leviäminen ja juurruttaminen. (Eloranta ym., 2016.)

Tiedon keruussa hyödynsimme myös etnografian menetelmiä, erityisesti arvioivaa etnografiaa (KUVA 1). Arvioivan etnografian avulla voimme tarkastella, sekä parantaa kehityksen ja tutkimuksen kohteena olevan mallinuksemme soveltuvuutta sen todelliselle asiakasryhmälle ja toimintaympäristölle. Tutkimusmenetelmänä etnografia sisältää tiedonkeruun, aineiston kuvailun ja analysoinnin. Menetelmä perustuu kenttätöihin, joka voidaan toteuttaa osallistuvana havainnointina, haastatteluna, sekä muina tiedonkeruutapoina. (Vuorinen, 2005, 63 ja 74.)

Kuva 1: Arvioivan etnografian kulku (Hughes et al., 1994)

Katariinan seurakunta teki ryhmällemme tilauksen avoimen kohtaamispaikan järjestämisestä. Pidimme heidän pyynnöstään kolme avoimen kohtaamispaikan toimintakertaa Varissuon kirkolla, 17.3., 14.4. sekä 5.5.2024. Ensimmäinen kohtaamispaikkakerta oli havainnointia varten. Mietimme esimerkiksi mikä kohtaamispaikassa toimi, mitä voimme tehdä seuraavilla kerroilla eri tavalla ja otimme vastaan kävijöiden ehdotuksia keskustelujen kautta. Kuuntelimme myös työntekijöiden toiveita ja ideoita. Huhtikuun ja toukokuun kertojen tarkoitus oli kehittää toimintaa aikaisempien kertojen palautteiden perusteella sekä testata käytännössä toimintaa. Käytäntökertojen jälkeen teimme kirjallisen oppaan työstämme.

Olimme alustavasti sopineet avoimen kohtaamispaikan sisällöksi avoimen ilmapiiirin, jossa on tilaa keskustelulle ja tutustumiselle tarjottavien ääressä. Leivoimme tarjoiltavaa tapahtumiin kaikki vuorollamme, jotta pystyimme tarjoamaan lämmintä, kodinomaista ja tervetullutta tunnelmaa potentiaalisille asiakkaille. Työelämäyhteistyökumppanin kanssa sovittiin, että he huolehtivat tilaisuuteen virvokkeet ja keksejä. Kirkon tiloista löytyi puuhaa ja tekemistä lapsille sekä nuorille, kuten leluja ja pelejä. Toimme myös askartelumateriaalia sekä piirustustarvikkeita.

Loimme Katariinan seurakunnan kanssa yhdessä mainoksen, joka on opinnäytetyön raportin liitteenä (LIITE 1). Otimme toteutuksessa huomioon sen, että tapahtuma oli uusi ja mainostusaika oli lyhyt. Toivoimme kuitenkin, että mainokset olisivat saavuttaneet edes osan potentiaalisista asiakkaista. Näin tietoisuus tapahtumasta voi levitä jo tapahtumassa käyneiden kautta. Koska opinnäytetyömme tarkoitus oli luoda opas toiminnasta ja toimintamallin testaus, työmme onnistuminen ei ollut riippuvainen runsaasta asiakasmäärästä. Aikaisemmin mainitsimmekin, että tulemme jalkautumaan ennen seuraavia kertoja. Viikko aikaisemmin ennen huhtikuun kertaa kävimme Mikaelin seurakunnan kansainvälisen kahvilan tapahtumassa mainostamassa omaa tapahtumaamme. Uudestaan kävimme havainnointikerran jälkeen mainostaaksemme toimintaa uudelleen.

Monikielisen mainostamisen ja viestinnän suullisesti meille mahdollisti vapaaehtoisten arvokas työpanos. Pidimme tärkeänä, että mahdollisuus saada tapahtumasta tietoa omalla äidinkielellään edistää osaltaan osallisuuden ja yhteisöllisyyden tunteen muodostumista. Kävimme jättämässä myös International House of Turkuun mainoksen tapahtumastamme noin kaksi viikkoa aikaisemmin. Kirkon ovelle laitoimme mainoksen esille. Koska kohtaaminen on matalan kynnyksen palveluissa tärkeää, houkuttelimme osallistujia paikalle myös tervehtimällä heitä kadulla ja pyytämällä mukaan kahville. Suomen keväisen koleaan ilman vuoksi ulkona ei pystynyt olemaan kauhean pitkään, mutta toimme etupihalle pöydän, pari tuolia sekä mainoksia houkuttelemaan ihmisiä sisälle. Varissuon kirkon ohi kulkee tunnissa kymmeniä ihmisiä. Toimintamallin testauksen takia oli tarpeellista, että edes yksi ihminen löytää tiensä tapahtumaamme joka kerta. Uskoimme saavuttamamme vähintään tämän määrän aktiivisen mainostamisen vuoksi.

Lähetimme avoimen kohtaamispaikan järjestämiseen liittyviä kysymyksiä eri puolille Suomen seurakuntia, muun muassa Ouluun, Helsinkiin ja Tampereelle. Haastattelimme Turussa vielä Mikaelin seurakunnan sekä Suomen Punaisen Ristin työntekijöitä heidän laajan kansainvälisen kahvilatoimintansa menestyksen vuoksi. Liitteistä löytyy tiedonsaantipyynnö (LIITE 2). Kysyimme vastaavanlaista toimintaa jo järjestäneiltä työntekijöiltä muun muassa vinkkejä toiminnan järjestämiseen ja tärkeisiin seikkoihin, joihin kannattaa kiinnittää huomiota.

Päätimme kerätä ensimmäiseltä ja toiselta kerralta asiakaspalautetta, jotta pystyimme kehittämään toimintaa. Keräsimme palautetta avoimeen kohtaamispaikkaan osallistuneilta anonyymisti. Tarkoituksena oli saada tietää, mitä/minkälaista ohjelmaa osallistujat Katariinan seurakunnalta kaipaavat, palautetta itse tapahtumasta ja sen toimivuudesta, tilaa avoimelle palautteelle ja parannusehdotuksille sekä onko kävijällä kiinnostusta osallistua kahvilan tai muiden vastaavien tapahtumien toteuttamiseen. Palautteenanto oli vapaaehtoista. Palautteen pystyi antamaan sähköisesti tai kirjallisesti (LIITE 3).

6.2 Tiedonkeruuta kehittämisen tueksi

Lähetimme sähköpostitse tiedonsaantipyynnön Ouluun, Tampereelle sekä Helsinkiin. Sähköpostiimme vastattiin Oulusta. Sieltä jaettiin hyviä vinkkejä, joita heidän kansainvälisessä kahvilassaan käytetään, esimerkiksi hävikkiruoan käyttämisestä tarjoiluissa ja vapaaehtoisten osallistamisesta. Oulussa vapaaehtoiset toimivat keskustelijoina ja keksivät välillä yhteisiä tehtäviä. Toivoimme, että meidänkin avoimesta kohtaamispaikastamme löytyisi vapaaehtoisia, jotka pääsisivät kehittämään kansainvälistä avointa kohtaamispaikkaa tai jotain muuta heitä palkitsevaa työtä seurakunnan nimissä.

Haastattelimme Mikaelin seurakuntapastoria, joka vastaa osittain seurakuntansa maahanmuuttotyöstä. Mikaelin seurakunnassa on järjestetty kansainvälistäkahvilatoimintaa vuodesta 2015 lähtien. Tarkoituksemme oli haastatella häntä kohtaamispaikkatoiminnan järjestämisestä ja saada vinkkejä, mitä meidän tulisi ottaa huomioon omassa toiminnassamme. Mikaelin seurakuntapastori korosti, että

uuden toiminnan aloittaminen on aina hidasta ja haastavaa, sekä vaatii sitoutumista, aikaa ja innostusta. Mainostus on toiminnan käynnistymisen kannalta oleellista. Mainostuksen keinoina kannattaa käyttää verkostoja, jotka ovat mahdollisesti kytköksissä maahanmuuttajiin. Hän totesi, että verkostojen käyttö saattaa usein vaatia seurakunnan puolelta sen, että toiminnan luvataan olevan tunnistuksetonta. Mainoksessa itsessään voisi olla hyvä mainita, että toiminta on uskonnosta vapaata, vaikka seurakunta toimisikin järjestäjänä. Toinen tärkeä korostus häneltä liittyi toiminnan säännöllisyyteen ja toistuvuuteen. Toimintaa olisi kävijöiden saamisen kannalta hyvä järjestää useamman kerran kuukaudessa, esimerkiksi kerran viikkoon, aina samana päivänä ja kellonaikana. (Kristiina Friman, Mikaelin seurakuntapastori, henkilökohtainen tiedonanto 7.4.2024.)

Toiminnasta itsessään saimme ehdotuksen miettiä toiminnalle jonkin aidon tarkoituksen, jonka takia ihmiset tahtovat tulla avoimeen kohtaamispaikkaan uudestaan. Mikaelin kansainvälisen kahvilan toiminta keskittyi aidon kohtaamisen ja tuen ympärille, ei vain kahvittajana toimimiseen. Työntekijöiden pysyvyyden tärkeys on myös huomioin arvoinen. Jos työntekijä on joka kahvilakerralla eri, ei kahvilassa kävijöiden ja työntekijän välille synny luottamusta. Toki myös vapaaehtoisten rooli on toiminnassa toivottavaa ja tärkeää. Tulkin käyttö toiminnassa on hyvä, sen ollessa mahdollista. Muutoin Mikaelin seurakuntapastori kannusti kirjakielen käyttöön, jota suomen kieltä opiskelevat osaavat usein paremmin kuin puhekieltä. Yhteisöllisyyden lisääjänä voisi toimia yhteisten kahvilatarjottavien leipominen ja tarjoaminen. Hän koki kohtaamispaikkatoiminnan olevan tärkeä ja hyvä tapa tutustua seurakunnan alueen asukkaisiin ja kohdata ihmisiä matalalla kynnyksellä. Mitä monikulttuurisempaa ja avoimempaa työtä seurakunta tekee, sitä enemmän se muistuttaa Kristuksen kirkkoa ja voi toimia osallisuuden yhteisönä. (Kristiina Friman, Mikaelin seurakuntapastori, henkilökohtainen tiedonanto 7.4.2024)

Haastattelimme Suomen Punaisen Ristin Varsinais-Suomen piirin yhteisölähtöisen kotoutumisen asiantuntijaa. Punainen Risti on ollut luomassa Varsinais-Suomeen avoimia kohtaamispaikkoja yhteistyössä alueen kuntien ja muiden toimijoiden, kuten järjestöjen sekä seurakuntien kanssa. Kaarinan kaupunkiin luotiin keväällä 2024 kansainvälinen kohtaamispaikka Kaarina-talon kahvila Librikseen.

Kahvilaan voi kokoontua kerran viikossa nauttimaan kahvista, pienestä purtavasta, seurasta, sekä puhumaan suomen kieltä. Kaarinan kohtaamispaikka on ollut menestys heti ensimmäisestä kerrasta lähtien. Viikoittain paikalla on käynyt useita kymmeniä ihmisiä. Kysyimme kotoutumisen asiantuntijalta, miten he ovat saaneet toiminnasta jo alkuvaiheessa kannattavaa. Hän kertoi syyksi useat yhteistyötoimijat, jotka ovat kaikki sitoutuneita toiminnan luomiseen ja ylläpitämiseen. Kuulema ihmiset luottavat helpommin toimintaan, missä on mukana jo heille tutut työntekijät. Keskustelimme verkostojen luomisen tärkeydestä. Pohdimme, kuinka tärkeää on saada mukaan useampia tekijöitä ja heidän asiakkaitaan, jotta toimintaa voidaan tarjota useammalle potentiaaliselle asiakkaalle. (Aurora Nisso, Suomen Punaisen Ristin Varsinais-Suomen piirin yhteisölähtöisen kotoutumisen asiantuntija, henkilökohtainen tiedonanto 8.5.2024.)

6.3 Toiminnan toteutuskerrat

Toteutimme havainnointikerran maaliskuussa Varissuon kirkolla. Olimme kattaaneet pöytään pientä makeaa ja suolaista sekä keittäneet kahvin. Asettelimme leluja esille ja järjestimme askartelupöydän, missä oli mahdollista askarrella keväisiä kortteja. Tapahtumaan saapui kaksi ihmistä: kantasuomalainen eläkeläispariskunta, jonka kanssa vietimme ajan keskustellen ja pääsiäiskortteja askarrellen. Pariskunnan kanssa keskustelimme yhdessä siitä, miten voisimme tapahtumaa jatkossa kehittää. Heidän mielestään karaoke sekä lapsille järjestetty aktiviteetti houkuttelisivat varmasti ihmisiä paikalle. Pariskunta kertoi, että he tulivat kohtaamispaikkaan tapaamaan muita ihmisiä ja varsinkin heitä kiinnosti tutustua Varissuon alueella asuviin maahan muuttaneisiin ihmisiin. Pariskunta kertoi, että heille kulttuurien kohtaaminen on rikkaus ja he haluaisivat tuntea naapurinsa.

Ensimmäinen avoimen kohtaamispaikan varsinainen toteutuskerta järjestettiin Varissuon kirkolla huhtikuussa. Havainnointikertamme jälkeen olimme arvioineet toimintaamme yhdessä ja sen perusteella pyrimme tekemään parannuksia, joilla saavuttaisimme enemmän mahdollisia asiakkaita. Jalkautumisen lisäksi mainostimme sosiaalisessa mediassa, sekä seurakunnan sivuilla. Itse tapahtumapaikalla olimme panostaneet sisäänkäynnin somistamiseen, jotta se olisi mahdollisimman kutsuva. Sisäänkäynnin ulkopuolelle olimme ripustaneet kyltin, joka

kertoi tapahtuman luonteesta ja kutsui sisään poikkeamaan kahville. Tämän lisäksi meillä oli sisäänkäynnin läheisyydessä pöytä ja tuolit mahdollistamassa luonnollisen kohtaamispaikan ohikulkijoiden kanssa, joita oli tarkoitus kutsua tapahtumaan kahvittelemaan suoraan ovelta mahdollisimman matalalla kynnyksellä. Olimme kiinnittäneet oveen ilmapalloja sekä koristevalot luodaksemme lämminhenkistä tunnelmaa, kiinnittääksemme mahdollisten asiakkaiden huomion ja ohjaamaan jokaisen varmasti oikealle sisäänkäynnille.

Huhtikuussa toteutuneella tapahtumakerralla paikalle saapui 13 asiakasta, joista 2 oli lapsia. Asiakkaat olivat niin kantasuomalaisia kuin myös maahan muuttaneita. Ohjelmassa oli vapaamuotoista yhdessäoloa, askartelua, lautapelejä, sekä leluja lapsille. Tarjolla oli maksuton kahvi- ja teetarjoilu, jonka lisäksi suolaista ja makeaa purtavaa, sekä lapsille mehua ja tikkareita. Tapahtuman aikana toimimme ennalta sovitusti opiskelijaryhmän kesken seuraavasti: yhdellä oli päävastuu lasten leikittämisestä ja askartelupisteestä; toisella opiskelijalla oli päävastuu rakennuksen ulkopuolella päivystämisestä, tervetulleeksi toivottamisesta sekä tarpeen mukaan keskustelujen aloittamisesta ihmisten kesken, jotta jokaisella olisi juttuseuraa; kolmannen opiskelijan päävastuu painottui tarjoilujen ylläpitoon.

Olimme valmiita vaihtamaan tehtäviämme tilanteen mukaan ja yhteinen vastuu oli jokaisella huomioida asiakkaita ja seurustella heidän kanssaan muiden tehtävienne lomassa. Samassa rakennuksessa oli yhtäikaa myös ghanalainen Jumalanpalvelus. Kävimme toivottamassa heidätkin tervetulleeksi kohtaamispaikkaan tai hakemaan kahvia ja naposteltavaa oman aikataulunsa mukaisesti. Kattariinan seurakunnasta mukana oli pappi, joka kahvitteli ja keskusteli tilaisuudessa asiakkaiden kanssa. Kiitimme jokaista kävijää käynnistä ja toivotimme heidät uudelleen tervetulleiksi. Tilasta löytyi keskeiseltä paikalta palautelaatikko. Kerroimme osallistuneille palautteen olevan toivottavaa toimintamme kehittämiseksi, jotta saamme jatkossa huomioitua mahdollisia kehityskohteita, sekä osallistujien toiveita ja tarpeita kohtaamispaikan toimintaan liittyen. Painotimme palautteenannon tapahtuvan anonymisti.

Avoimen kohtaamispaikan toinen toteutuskerta järjestettiin toukokuussa Varissuon kirkolla. Teemana oli Katariinan seurakunnan Kevätkarkelot Varissuon kirkolla. Olimme tehneet tätä kertaa varten uuden mainoksen sosiaaliseen mediaan jaettavaksi sekä tulostettavaksi (LIITE 4). Mainoksia vietiin useampaan paikkaan, ja se jaettiin Katariinan seurakunnan sosiaalisessa mediassa sekä kotisivuilla. Mainoksessa mainittiin pomppulinna ja karnevaalitunnelma vetonauloina erityisesti lapsia ajatellen. Saimme Katariinan seurakunnalta käyttöömmme pomppulinna yhdeksi aktiviteetiksi lapsille, lisäksi meillä oli siirtokuvia, joita voi laittaa iholle, hohtotikkuja ja karnevaalinaamioiden askartelua. Tunnelmaa luomaan olimme koristelleet käytössä olevan salin ilmapalloon ja serpentiinein. Ensimmäisen tapahtumakerran tavoin olimme koristelleet sisäänkäynnin ilmapalloilla sekä koristevaloilla tällä kertaa entistä näyttävämmin. Sisäänkäynnin lähellä oli jälleen tuolit ja pöytä, sekä edelliseltä kerralta tuttu kyltti kertomassa tapahtumasta ja ohjaamassa kohti sitä.

Tälläkin kertaa kävijämäärä kasvoi, ja tavoitimme yhteensä 26 kävijää, joista 8 oli lapsia – kantasuomalaisia, maahan muuttaneita sekä kahden kulttuurin perheitä. Osa kävijöistä saatiin jälleen ulkona päivystämisen avulla kahville. Tämän lisäksi kohtaamispaikassa vieraili lyhyesti ghanalaiseen Jumalanpalvelukseen osallistuneita henkilöitä. Edellisiltä kerroilta tuttuun tapaan tilassa oli buffet-tyylinen herkuttarjoilu, kahvin, teen ja mehun kera.

Olimme jälleen sopineet erilaisten tehtävien hoitamisesta ja päävastuista etukäteen opiskelijaryhmämme kesken. Tehtävät jaettiin samaan tapaan kuin edellisellä kerralla, poikkeuksena pomppulinna vahtiminen. Pomppulinna sijaitsi erillisessä tilassa kerroksen alempana kuin kahvittelu/askartelusali. Lasten mennessä pomppulinnaan yksi meistä oli aina alhaalla valvomassa pomppulinna käyttöä, vaikka vastuu lasten pomppimisesta olikin jokaisen lapsen vanhemmalla. Sovimme, että teemme niin sanottuja pomppulinnavuoroja vuorotellen ja tarvittaessa. Tapahtuma sujui odotetusti: osa vierailijoista viihtyi koko kohtaamispaikan aukioloajan, toiset vain pistäytyivät kahvikupilla ja pienellä juttutuokiolla. Keräsimme tapahtumasta palautetta anonyymisti palautelaatikkoamme.

6.4 Asiakaspalaute

Keräsimme palautetta avoimen kohtaamispaikkaan osallistuneilta anonyymisti. Tarkoituksena oli saada tietää, mitä/minkälaista ohjelmaa osallistujat Katariinan seurakunnalta kaipaavat, palautetta itse tapahtumasta ja sen toimivuudesta, tilaa avoimelle palautteelle ja parannusehdotuksille sekä onko kävijällä kiinnostusta osallistua kohtaamispaikan tai muiden vastaavien tapahtumien toteuttamiseen. Palautteen anto oli vapaaehtoista. Palautteen pystyi antamaan sähköisesti tai kirjallisesti.

Ensimmäisellä kerralla saimme yhteensä seitsemältä kävijältä kirjallisen palautteen. Kaikissa seitsemässä palautteessa arvioitiin, että kohtaamispaikka on hyvä, kuusi seitsemästä arvioi tulevansa toistekin ja yksi heistä vastasi vaihtoehdon ehkä. Kaikki seitsemän palautteen antajaa arvioivat avoimen kohtaamispaikka-toiminnan tarpeelliseksi. Vapaaehtoisuuteen ja kohtaamispaikan toiminnassa avustamiseen liittyvässä kysymyksessä yksi oli halukas osallistumaan tulevaisuudessa vapaaehtoisen roolissa kohtaamispaikan toimintaan, neljä vastasi ehkä, yksi ei ollut kiinnostunut vapaaehtoisuudesta ja yksi ei vastannut kysymykseen lainkaan. Vapaamuotoisesta sanallisesta palautteesta saimme toiveita ohjelmaan ja tietoa siitä mikä oli koettu positiivisena kohtaamispaikan toiminnassa. Palautteissa korostui, että asiakkaat pitivät tarjoiluista ja sen maksuttomuudesta, tunnelman sosiaalisuudesta, yleisestä ilmapiiristä ja yhteisöllisyydestä, sekä siitä, että lapset viihtyivät ja heille oli mukavaa ohjelmaa tarjolla.

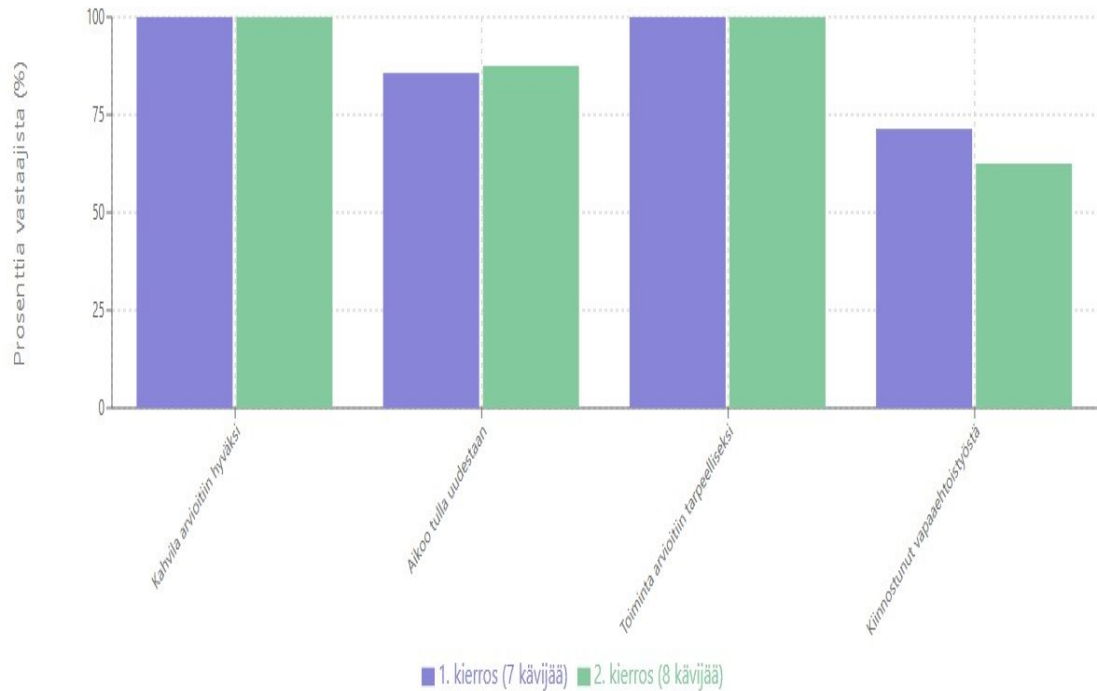
Toisella kertaa saimme kahdeksan kappaletta kirjallisia palautteita. Kaikki kahdeksan palautetta antanutta koki, että avoin kohtaamispaikka oli toiminut hyvin. Seitsemän oli palautteen mukaan halukkaita tulemaan uudestaan ja yksi vastasi ehkä. Kaikki kahdeksan vastasivat kohtaamispaikan olevan tarpeellinen. Eniten hajontaa vastauksissa tuli kysymyksessä, joka koski osallistumista vapaaehtoisen roolissa tai kohtaamispaikan järjestelyissä tulevaisuudessa. Kolme vastasi kysymykseen kyllä, kaksi vastasi ehkä, kaksi vastasi ei ja yksi ei valinnut mitään annetuista vaihtoehdoista. Jälleen saatiin toiveita toiminnan kehittämiseen sekä muuta palautetta. Toimintaa ehdotettiin esimerkiksi järjestettävän välillä ulos ja kävijämäärän toivottiin kasvavan entisestään. Tarjoilut olivat olleet palautteen

mukaan riittäviä ja maistuvia, ohjelma sopivaa ja tunnelma ystävällinen. Lasten aktiviteetit olivat keränneet positiivisia kommentteja ja niihin oltiin tyytyväisiä.

Avoimen kohtaamispaikan toiminnan laatu ja tarpeellisuus arvioitiin molemmilla palautekierroksilla onnistuneiksi ja tarpeellisiksi. Lähes kaikki kirjallisen palautteen antajat aikovat myös tulla uudestaan. Ensimmäisellä kerralla seitsemän kävijän antama palaute korosti kohtaamispaikan positiivisia puolia, maksuttomia tarjoiluja, sosiaalista tunnelmaa ja lasten viihtymistä. Suurin osa kävijöistä aikoi tulla uudelleen, ja muutama ilmaisi halukkuutensa osallistua vapaaehtoistoimintaan. Toisella kerralla kahdeksan kävijän antama palaute vahvisti aikaisempia havaintoja. Palautteissa nousi esiin toiveita ulkotapahtumien järjestämisestä ja kävijämäärän kasvattamisesta. Tarjoilut, ohjelma ja tunnelma saivat kiitosta, ja erityisesti lasten toiminta oli suosittua. Otokoot ovat pieniä, joten tuloksia tulee tulkita varoen.

Kohtaamispaikkatoiminta sai positiivista palautetta, ja jatkossa vastaavanlaisessa toiminnassa voisi harkita ulkotapahtumien lisäämistä, vapaaehtoistoiminnan, sekä sisällön kehittämistä vastaamaan paremmin kävijöiden toiveita.

Kahvilan palautekyselyn avaintulokset

Kuva 2: Kahvilan palautekyselyn avaintulokset

6.5 Oppaan toteuttaminen ja levittäminen

Avoimen kohtaamispaikkatoiminnan toteuttamisen jälkeen aloitimme kohtaamispaikkaoppaan kokoamisen, tavoitteenamme luoda kattava ja käytännönläheinen opas, joka tukisi muita vastaavan toiminnan järjestäjiä (LIITE 5). Tahdoimme luoda teoksen, josta lukija voisi saada mahdollisimman paljon tietoa avoimen kohtaamispaikan järjestämisestä niin suunnitteluvaiheessa kuin toteutuksen aikana. Oppaan sisältö rakentui useista eri tiedonlähteistä, kuten tekemistämme tiedonsaantipyynnöistä ja haastatteluista. Näiden avulla pystyimme kartoittamaan eri näkökulmia ja kokemuksia. Nämä tiedot tukivat omia havaintojamme avoimen kohtaamispaikan järjestämisestä. Lisäksi hyödynsimme avoimen kohtaamispaikan kävijöiltä kerättyä palautetta, joka tarjosi arvokasta tietoa osallistujien kokemuksista. Omien havaintojemme ja kokemustemme pohjalta pystyimme pohtimaan toimintamme vahvuuksia ja kehityskohteita, mikä auttoi konkretisoimaan oppaan sisältöä. Tässä prosessissa myös kirkon "Ovet auki" -strategia

antoi arvopohjan, joka ohjasi meitä luomaan aidosti osallistavan ja yhteisöllisen ympäristön avoimen kohtaamispaikan toimintaan. (Ovet auki-kirkon strategia, 2020.)

Oppaan rakenteen ja sisällön suunnittelussa pyrimme siihen, että lukijan olisi helppo omaksua ja toteuttaa annettuja ohjeita. Siksi oppaassa käytetään aktiivisesti käskymuotoja, jotka auttavat lukijaa hahmottamaan selkeästi, mitä häneltä odotetaan. Käskymuodon valinta perustuu siihen, että yksiselitteiset ja konkreettiset ohjeet ovat erityisen tärkeitä silloin, kun lukijalle on kyse uudeltaisesta tai vieraalta tuntuvasta toiminnasta. Kun ohjeistus on selkeää ja perustuu konkreettisiin tavoitteisiin, käskymuodot eivät tunnu lukijasta tylyiltä tai määräileviltä. Käskymuodon käyttö voi olla tehokasta, kunhan se on johdonmukaista ja tarkoituksenmukaista (Kielitoimiston ohjepankki, i.a.) Oppaassamme olemme lisäksi selventäneet, mitä hyötyä ohjeen noudattamisesta on. Tämä auttaa lukijaa ymmärtämään ohjeiden taustalla olevan logiikan ja niiden tarkoituksen, mikä lisää todennäköisyyttä sille, että hän toimii ohjeiden mukaan ja koee ne mielekkäiksi.

Selkeys ei synny pelkästään käskymuotojen käytöstä, vaan oppaan tekstin ymmärrettävyyttä tukee myös huolellisesti rakennettu kokonaisuus (Kielitoimiston ohjepankki, i.a.). Oppaamme selkeyttä on pyritty parantamaan loogisesti etenevällä rakenteella, jossa väliotsikot jakavat sisällön selkeisiin kokonaisuuksiin. Tämä auttaa lukijaa hahmottamaan avoimen kohtaamispaikan järjestämisen eri vaiheet ja löytämään tarvitsemansa tiedon nopeasti. Esimerkiksi oppaan lopussa oleva tarkastuslista toimii erinomaisena apuvälineenä toiminnan suunnittelussa ja vastuunjaossa. Lista on suunniteltu sekä tukemaan ennakoivaa työskentelyä, että toimimaan arviointityökaluna. Kun toiminnan eri vaiheet on eritelty, voi lukija helposti tarkastella, mitkä asiat sujuivat hyvin ja missä voisi olla parannettavaa tulevaisuudessa. Tämä luo pohjan jatkuvalla kehittämiselle ja auttaa toiminnan laadun varmistamisessa.

Yhtä tärkeänä pidimme oppaan visuaalista ilmettä. Halusimme luoda oppaan, joka ei ole pelkästään informatiivinen, vaan myös visuaalisesti houkutteleva. Hyvin suunniteltu ulkoasu tekee oppaasta miellyttävän selata ja lukijan on mukavampi omaksua tietoa, kun esitystapa on miellyttävä. Käytimme värejä ja kuvia

tukemaan oppaan sisältöä ja tavoitteita – värit elävöittävät sivuja ja selkeyttävät eri osioita, kun taas kuvat tuovat konkreettisuutta ja lisäävät mielenkiintoa. Tällä tavalla toivomme, että lukija viihtyy oppaan parissa ja kokee sen lukemisen mielekkääksi. Visuaalisuus ei ole vain esteettinen valinta, vaan se vaikuttaa suoraan siihen, kuinka helposti lukija omaksuu oppaan sisällön ja kokee sen hyödylliseksi. Värien ja kuvien avulla voimme myös heijastaa kohtaamispaikkatoiminnan lämpöä, avoimuutta ja yhteisöllisyyttä, mikä on koko toiminnan ydin.

Kaiken kaikkiaan halusimme luoda oppaan, joka ei ole vain ohjeistus vaan myös inspiraation lähde. Sen avulla lukija voi löytää keinoja luoda omasta avoimesta kohtaamispaikastaan aidosti yhteisöllinen ja houkutteleva tila, jossa jokainen voi tuntee olevansa tervetullut. Toiminnan käytännön ohjeiden lisäksi pyrimme välittämään lukijalle avoimen kohtaamispaikan perusajatuksen: sen, että yhteisöllisyyttä voidaan rakentaa luomalla tiloja, joissa ihmiset voivat kohdata toisiaan rennossa ja avoimessa ilmapiirissä.

Valmiin oppaan levitys toteutettiin sosiaalisen median kautta, erityisesti seurakuntien työntekijöitä sisältävissä ryhmissä. Tavoitteena oli saavuttaa oppaalle mahdollisimman suuri näkyvyys ja tarjota siitä hyötyä avoimen kohtaamispaikan järjestämisestä kiinnostuneille koko Suomen alueella. Lisäksi opas lähetettiin henkilökohtaisesti sähköisessä muodossa yhteistyökumppanillemme, Katariinan seurakunnalle. Vaikka opas ei ollut varsinainen yhteistyömme päämäärä, katsoimme sen toimittamisen hyödyllisenä. Tästä syystä emme myöskään pyytäneet palautetta itse oppaasta, sillä se ei ollut yhteistyömme tarkoitus, vaan avoimen kohtaamispaikan järjestäminen. Järjestämästämme avoimesta kohtaamispaikasta saimme positiivista palautetta ja kiitosta suullisesti yhteistyötaholtamme.

7 EETTISET NÄKÖKOHDAT JA LUOTETTAVUUS

Yksityisyyden suojasta säädetään Suomessa esimerkiksi perustuslaissa (731/1999). Opinnäytetyössä tulee huomioida yksityisyyden suojan toteutuminen. Palautekyselyistä saatua materiaalia käytetään siten, että yksittäistä vastaajaa ei voi tunnistaa vastausten perusteella. Opinnäytetyötä varten ei ole kerätty sellaista tietoa, joka ei ole kehittämistehtävän ja siitä kirjoitettavan raportin kannalta välttämätöntä. Palautekyselyihin vastaaminen oli täysin vapaaehtoista, eikä tapahtumaan osallistuminen siihen velvoittanut. Tutkimusluvan tarvetta palautekyselyn vuoksi kysyttiin etukäteen: kirkkoherran mukaan se ei ollut tarpeellinen ja saimme toteuttaa palautekyselyn suunnitelmamme mukaisesti. Yhteistyökumppanin kanssa allekirjoitettiin yhteistyösopimus opinnäytetyön ohjeiden mukaisesti.

Avoimessa kohtaamispaikassa tahdoimme toteuttaa turvallista kulttuurien välistä kohtaamista kulttuurisensitiivisyyden keinoin. Jokaisella osapuolella on oikeus oman kulttuurinsa ilmaisuun ja hyväksytyksi tulemiseen. Tapahtumassa käytettiin tarvittaessa selkokieltä, tukeaksemme esimerkiksi suomen kielen kehitystä ja erikielitasojen tasavertaisuutta. (Terveiden ja hyvinvoinnin laitos, 2024b.) Tahdomme myös kunnioittaa jokaisen omaa uskontoa ja uskonnonvapautta. Kunnioittavasti ja avoimesti kohtaamalla ihmisiä, voidaan edistää positiivista ja rakentavaa vuorovaikutusta eri uskontojen välille. (Kirkkohallitus, 2020.) Vaikka avoin kohtaamispaikka oli seurakunnan kanssa yhteistyössä, sekä seurakunnan tiloissa järjestettyä toimintaa, oli jokaisella halukkaalla mahdollisuus ja oikeus osallistua toimintaan. Tapahtumissa ei ollut ohjattua uskonnon harjoittamista. Osallistujilta ei myöskään kysytty heidän vakaumukseensa liittyviä kysymyksiä.

Avoimen kohtaamispaikan eettisyyden ja toimivuuden kannalta on keskeistä tunnistaa ja vaikuttaa ennakkoluuloihin. Sekä osallistujilla, että työntekijöillä voi olla ennako-olettamuksia, jotka perustuvat esimerkiksi heidän kulttuuriseen taustaansa, uskonnollisiin näkemyksiinsä tai aikaisempiin kokemuksiinsa. Ennakkoluulot voivat olla myös tiedostamattomia ja ennalta opittuja. (Terveiden ja hyvinvoinnin laitos, 2023). Kärjistyessään ennakkoluulot voivat johtaa väärinymmärryksiin, ristiriitatilanteisiin tai syrjimiseen, ellei niihin puututa asianmukaisella tavalla (Oikeusministeriö, 2020). Työntekijöiden koulutus moninaisuuden ja

monikulttuurisuuden parissa auttaa ennakkoluulojen vähenemiseen ja kulttuurien sensitiiviseen kohtaamiseen.

Ennakkoluuloja voidaan kohdata erityisesti tilanteessa, jossa toiminta liittyy uskonnolliseen yhteisöön, kuten seurakuntaan. Uskonnollisten yhteisöjen monikulttuuristatyötä tekevien työntekijöiden onkin hyvä varautua tilanteisiin, joissa heidän työnsä kohtaa ennakkoluuloja. Seurakuntalaiset voivat kyseenalaistaa miksi kirkko palvelee myös muiden uskontojen jäseniä, esimerkiksi muslimeja. Kirkon monikulttuurisentyön perusteena voi korostaa kristillisten arvojen mukaista lähimmäisenrakkautta ja kaikkien ihmisten tasa-arvoista kohtelua, riippumatta ihmisen uskonnollisesta vakaumuksesta (Suomen evankelisluterilainen kirkko, i.a.-b). Osallistujien osalta avoimessa kohtaamispaikassa on tärkeä tiedostaa, että osallistujat eivät välttämättä tunne suomalaista yhteiskuntaa hyvin, kuten tapoja, arvoja tai uskonnonvapautta, ja voivat myös omata omia ennakkoluulojaan. Avoimen kohtaamispaikan pitäjiä tehtävänä on tukea osallistujia tämänkaltaisten haasteiden kanssa, apua ja tietoa antaen yhteiskunnan toimintatavoista ja niiden ymmärtämisestä, sekä rohkaista vuoropuheluun ja molemminpuoliseen kunnioitukseen. (Terveystieteiden tutkimuskeskus, 2023.)

Työntekijän sitoutuminen toimintaan on tärkeä tekijä eettisten periaatteiden toteutumisessa. Sitoutunut työntekijä ymmärtää ja sisäistää toimintaa koskevat eettiset arvot, kuten yhdenvertaisuuden ja kulttuurisensitiivisyyden. Eettisesti sitoutunut työntekijä tukee tällöin työllään yhteiskunnallisten päämäärien toteutumista. (Wallin, 2012.) Sitoutuneisuus työssä voi näkyä esimerkiksi työntekijän halukkuudessa kehittää omaa kulttuurisensitiivistä osaamistaan sekä haluna käsitellä sekä omia, että muiden ennakkoluuloja. Sitoutunut työntekijä pystyy vastaamaan paremmin myös asiakkaan tarpeisiin ja kasvattamaan luottamusta. Näin ollen työntekijän sitoutuneisuus ei tue ainoastaan eettisten periaatteiden toteutumista, vaan se on ratkaisevassa asemassa koko toiminnan onnistumisen kannalta.

Opinnäytetyön luotettavuutta lisäävät laadukkaat ja ajantasaiset lähteet sekä huolellisesti valittu ja relevantti teoreettinen viitekehys, joka tukee työn tavoitteita. Kehittämistyön vakuuttavuutta vahvistaa selkeästi dokumentoitu prosessi, joka antaa lukijalle mahdollisuuden arvioida työn etenemistä, perusteluja ja

johtopäätöksiä. Luotettavuuden kannalta keskeistä on myös järjestelmällinen ja johdonmukainen työskentely, jossa työn eri vaiheet etenevät loogisesti kohti asetettuja tavoitteita. Reflektiivinen työskentely ja oman työmme kriittinen tarkastelu ja kehittämiskohteiden arviointi, parantaa työn uskottavuutta ja syventää tulosten perusteluja. Lisäksi luotettavuuteen vaikuttaa aineiston ja menetelmien tarkka valinta ja kuvaus. Menetelmien tulee soveltua kehittämistyön tavoitteisiin, ja niiden käyttöä on perusteltava selkeästi. (Vilkkä, 2021.)

8 POHDINTA

Kohtaamispaikkatoiminnan tarpeellisuudesta sekä laadusta saatu palaute osoittaa toiminnan merkityksellisyyden osallistujille. Huomasimme jo aikaisessa vaiheessa kohtaamispaikan toimintamallia suorittaessamme, että yksi keskeisistä tekijöistä toiminnan onnistumisessa on työntekijöiden sitoutuminen. Toiminnan toteutuskerroilla tutustuimme aasialaiseen nuoreen henkilöön, joka halusi vapaaehtoiseksi seurakuntaan ja jatkamaan kansainvälisen avoimen kohtaamispaikan toimintaa, koska kaipasi ystäviä yksinäiseen elämäänsä Suomessa. Tutustuttimme hänet seurakuntapapille ja he jatkavat yhteistyötään tästä eteenpäin. Halukas vapaaehtoinen kysyi, jatkammeko me toiminnassa toukokuun jälkeen. Kerroimme, että olemme sopineet seurakunnan kanssa vain näistä muutamista kerroista. Hän kertoi olevansa pettynyt. Hän kertoi pitävänsä meistä. Jäimme pohtimaan sitoutumista, ja sitä, kuinka tärkeää se on projektin onnistumisen kannalta. Toinen hyvä asiakasesimerkki sitoutumisesta on kantasuomalainen eläkeläispariskunta, joka osallistui kaikkiin kertoihin.

Jäimme pohtimaan sitä, kuinka kantasuomalaiset uskaltavat ja halusivat tulla kansainväliseen tapahtumaan, mutta itse kohdeyleisöä ei näkynyt. Näin jälkikäteen olisimme muuttaneet mainoksiamme niin, että niissä mainittaisiin tapahtumien tunnuksettomuus. Meille kantasuomaisille kirkkoon kuuluville on jotenkin hyvin selkeää, että kuka tahansa saa tulla tapahtumiin, kuuluu

evangelisluterilaiseen uskoon tai ei. Olisiko tämä muuttanut osallistujamääriä, siihen emme osaa vastata. Mikaelin seurakunnasta meille kerrottiin, että uusien asioiden juurruttaminen vaatii aikaa. Sitoutuminen toimintaan vaatii aikaa ja panostusta, mutta sillä on merkittävä vaikutus toiminnan laatuun, sekä eettisten periaatteiden toteutumiseen käytännössä. Sitoutuneet työntekijät, (sekä vapaaehtoiset) voivat vaikuttaa positiivisesti toiminnan onnistumiseen, sekä edistää eettisten periaatteiden toteutumista. Työntekijöiden arvot ja motivaatio ovat vahvasti sidoksissa toisiinsa, joten onkin tärkeää, että työntekijän arvot vastaavat toiminnan tavoitteita. Työntekijät, joiden omat arvot tukevat toiminnan periaatteita ovat motivoituneempia ja sitoutuneempia kehittämään sitä ja panostamaan siihen. Tällaisten työntekijöiden positiivinen asenne heijastuu toiminnan ilmapiiriin ja auttaa luomaan kaikille yhteisöllisempää ja turvallisempaa ilmapiiriä osallistua toimintaan.

Yhdellä toteutuskerralla kirkkoon saapui väsynyt pienten lasten äiti. Kävimme toivottamassa hänet tervetulleeksi ja kehotimme kahvikupilliselle. Keskustelimme pienen hetken naisen kanssa siitä, kuinka väsyttävää ja kuluttavaa pikkulapsiarkki saattaa olla. Nainen kertoi, että hänen lapsensa olivat kahdesta kulttuurista, ja hän koki, että hänellä ei ole harrastuspaikkaa, minne mennä lastensa kanssa. Kerroimme seurakunnasta ja sen toiminnasta. Annoimme esitteitä mukaan ja rohkaisimme häntä tulemaan lastensa kanssa seurakunnan perhekerhoon. Pakkasimme naiselle mukaan syötävää ja pillimehuja lapsille. Toivomme, että kuuntelemalla häntä, vaikkakin vain vähäisen ajan, pystyimme antamaan hänelle olon, että hänet on nähty ja kuultu.

Tutustuimme myös eläkkeellä olevaan kantasuomalaiseen henkilöön, joka oli tullut seuraamaan pieniä lapsia heidän leikeissään. Hän kertoi, että lapsien touhujen katselusta tulee hyvä olo – se tuo tylsään, hiljaiseen arkeen iloa. Alakerrassa toimi samaan aikaan ghanalainen messu. Sieltä luoksemme poikkesi muutama asiakas kahville heidän taukojensa lomassa. Yksi messun miesasiakkaista kävi istumaan pöytään, missä istui toinen maahanmuuttajamies. He keskustelivat jonkin aikaa ja kun ghanalaisen messun mies oli palaamassa takaisin alakertaan, kysyi hän toiselta, tuleeko tämä ensi kerrallakin paikalle. Mies kertoi, että toiminnan jatkosta ei ole vielä takuita. ghanalaisen messun miesasiakas totesi, että se

on harmi, sillä oli mukava keskustella jonkun toisen maahanmuuttajan kanssa. Varsinkin maahan muuttaneille miehille seurakunta toimii tärkeänä tukipilarina uudessa maassa. Tunsimme ylpeyttä, kun pystyimme toiminnallamme tuottamaan iloa erilaisiin tarpeisiin. Avoimilla kohtaamispaikoilla on paikkansa ihmisten haastavien elämäntilanteiden sekä yksinäisyyden ehkäisyssä. Jo pelkästään nämä kohtaamiset tukevat näkemystä kohtaamispaikkojen tarpeellisuudesta.

Tilanne herätti jännitystä, kun toimintaan osallistui kantasuomalainen miesasiaakas, joka otti esille arkaluontoisia aiheita. Koimme, että keskustelu sisälsi poliittisesti latautuneita teemoja. Emme olleet ennakkoon valmistautuneet tällaisiin tilanteisiin, mutta ymmärsimme, ettei tämä ollut oikea paikka tämänkaltaisille keskusteluille. Päätimme ohjata keskustelun kevyempiin aiheisiin. Tämä ratkaisu osoittautui hyväksi, sillä se rauhoitti myös kyseisen asiakkaan. Tämän kokemuksen pohjalta aiomme jatkossa laatia suunnitelman haastavien asiakkaiden kohtaamiseen ja kartoittaa kaikki mahdolliset poistumistiet. Tilanteessa läsnä olivat myös seurakunnan pappi ja vahtimestari, joilla on avaimet kaikkiin tiloihin ja jotka osaavat toimia vaaratilanteissa. Tämä ei kuitenkaan vie sitä pois, että me opiskelijat tilaisuuden ohjaajina emme olisi osanneet toimia vaaratilanteessa turvallisuusohjeiden mukaisesti.

Viimeisen kerran erityinen kohokohta olivat kantasuomalaiset äidit ja heidän kahden kulttuurin lapsensa. Useat äidit kertoivat, että he kaipaavat juuri tällaisia paikkoja, missä molemmat kulttuurit (kantasuomalaiset ja maahanmuuttajat) ovat edustettuja ja hyväksytyjä. Koimme ylpeyttä ja onnistuneemme tavoitteesamme: pystyimme luomaan helposti lähestyttävän kansainvälisen kohtaamispaikan, missä koettiin yhteenkuuluvuutta sekä hyväksytyksi tulemistä. Perheitä yhdisti samankaltaiset taustat ja elämäntilanteet. Mikaelin seurakunnasta meille sanottiin, että jokaisessa kohtaamispaikassa on hyvä olla porkkana – asia, minkä takia juuri sinne kohtaamispaikkaan tullaan. Katariinan seurakunnalta saimme tehtäväksi luoda kohtaamispaikan perheille. Huomasimme, että asiakkaita yhdisti lapset ja niistä oli helppoa alkaa keskustelemaan. Lasten vanhemmat keskustelivat keskenään lapsista, kun taas senioriasiakkaat seurasivat lasten iloa.

Opinnäytetyöprosessimme aikana kiinnitimme huomiota verkostoitumisen tärkeyteen. Reflektoidessamme opinnäytetyöprosessiamme ja kohtaamispaikkatoiminnan toteutusta pohdimme, että muiden toimijoiden kanssa olisi voinut lähteä tekemään yhteistyötä laajemmin. Toki haastattelumme Turun Mikaelin seurakunnan sekä Suomen Punaisen Ristin työntekijöiden kanssa antoi meille arvokasta tukea, ideoita ja kannustusta opinnäytetyömme aikana. Verkostoituminen muiden vastaavanlaisten toimijoiden kanssa, kuten järjestöjen ja paikallisten toimijoiden, olisi voinut tuoda kohtaamispaikan toimintaan merkittävää lisäarvoa. Yhteistyön kautta olisimme voineet saada käyttöömmme enemmän resursseja, laajemman markkinoinnin sekä mahdollisuuden tavoittaa laajempi osallistujakunta.

Onnistumisena toiminnan toteutuskerroilta voidaan mainita kantasuomalaisen ja kahden kulttuurin perheiden osallistuminen toimintaan. Kantasuomalaiset, jotka osallistuvat monikulttuurisiin tapahtumiin, etsivät ystävyyttä ja iloa arkeensa. He haluavat tutustua naapureihinsa yli kulttuurirajojen. Monikulttuuriset perheet etsivät paikkaansa kahden kulttuurin välimaastossa. He saavat toiminnasta vertaistukea ja sosiaalisia suhteita, mitkä ylläpitävät hyvinvointia ja jaksamista lapsiarjessa. Koemme onnistuneemme toiminnassamme, kun saimme yhdenkin ihmisen innostumaan vapaaehtoisuudesta. Heitä kaikkia yhdisti olo yhteenkuuluvuudesta sekä tervetulleeksi tulemisesta.

Työssämme olemme pyrkineet siihen, että kohtaamispaikkaopasta voidaan jatkossa käyttää monenlaisissa organisaatioissa, eikä sitä ole sidottu vain seurakuntien työntekijöiden käyttöön, vaikka toteutimme oman avoimen kohtaamispaikkamme seurakunnassa. Pohdimme erityisesti, kuinka opas voisi hyödyttää myös muita kohtaamistyön ammattilaisia sekä vapaaehtoisia, jotka haluavat järjestää avoimia kohtaamispaikkoja. Oppaamme voi olla hyödyllinen esimerkiksi järjestöille, yhdistyksille tai muille yhteisöille, jotka toimivat ihmisten hyvinvoinnin ja sosiaalisten verkostojen vahvistamisen parissa. Lisäksi näemme sen soveltuvan monialaisiin toimintaympäristöihin, kuten kuntien sosiaali- ja terveystalouteen tai paikallisiin yhteisöprojekteihin, joissa edistetään yhteisöllisyyttä. Kohtaamispaikat ovat arvokas, tärkeä ja helposti lähestyttävä menetelmä sosiaalialan kentällä, sillä ne tarjoavat tilan vertaistuelle, kohtaamisille ja vuorovaikutukselle. Tavoitteemme oli luoda selkeä, käytännönläheinen ja helposti sovellettava opas,

joka madaltaa kynnystä avoimien kohtaamispaikkojen järjestämiseen. Näin opas voi auttaa uusia toimijoita pääsemään alkuun ja tarjota konkreettista tukea kokeneemmille järjestäjille. Haluamme korostaa, että oppaamme ei ole vain työkalu, vaan myös innoituksen lähde kaikille, jotka haluavat edistää yhteisöllisyyttä ja luoda turvallisia tiloja ihmisten kohtaamisille.

LÄHTEET

- 731/1999. Suomen perustuslaki. 11.6.1999/731. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990731>
- Alitolppa-Niitamo, A., Fågel, S. & Säävälä, M. (2013) *Olemme muuttaneet – ja kotoudumme. Maahan muuttaneen kohtaaminen ammatillisessa työssä*. Helsinki: Väestöliitto ry. https://www.vaestoliitto.fi/uploads/2020/11/e38fea1b-olemme-muuttaneet-ja-kotoudumme_ilmankantta.pdf
- Arvola, O., Pankakoski, K., Reunamo, J., & Kyttälä, M. (2021). Culturally and linguistically diverse children's participation and social roles in the Finnish Early Childhood Education – is play the common key? *Early Child Development and Care*, 191(15), 2351–2363.
- Ceballos Rodriguez, G.A. (2024). Identity Complexity's Influence on Multicultural Families' Ethnic Identity Development and Acculturation Outcomes: A Qualitative Study among Binational (Estonian–Foreign) Parents in Estonia. *Genealogy*, 8(1), 27–40.
- del Angel, T. (2017). Familia ry:n Duo-toiminta. Teoksessa *Kaksikulttuurinen Suomi 100 – katsaus kahden kulttuurin suomalaisuuteen ja Familian Duo-toimintaan*. Familia Ry. https://www.familia.fi/uploads/7/1/8/2/71825877/2017-05-26_kaksikulttuurinen_suomi100.pdf
- Eloranta, S., Hautala, T., Kinos, S & Salonen, K. (2016) *Kehittämistoiminta ja kehittämisen menetelmiä ammatillisessa korkeakoulutuksessa*. Turun ammattikorkeakoulu. <https://julkaisut.turkuamk.fi/isbn9789522166494.pdf>
- Fretheim, I. S., Haugli Braten, R., Willerslev Kjaer, J., Holm, A., & Landsend Henriksen, G. (2024). Does Discrimination in Childhood Reduce Trust and Participation Among Adult Immigrants? *Nordic Journal of Migration Research*, 14(2), 1–23.
- Gothóni, R., Hyväri, S, Kolkka, M & Vuokila-Oikonen, P. (2016.) Inklusio ja yhteisöllisyys yhteisen hyvän toteutumisenä. Teoksessa R. Gothóni, S. Hyväri, M. Kolkka & Päivi Vuokila-Oikonen (toim.) *Osallisuus*

yhteiskunnallisena haasteena. *Diakonia-ammattikorkeakoulun TKI-toiminnan vuosikirja 2. Diak työelämä 7*. Saatavilla 19.03.2024.

https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/117560/Ty%C3%B6el%C3%A4m%C3%A4_7_9789524932752.pdf?sequence=6

Höglund, F., & Bruhn, A. (2024). Sport-based interventions' - A tool for suburban social integration? *Nordic Social Work Research*, 14(1), 32–44.

Kansalaisareena ry. (2022). *Mitä on vapaaehtoistoiminta?* <https://kansalaisareena.fi/aloittavan-vapaaehtoistoiminnan-koordinaattorin-opas/mita-on-vapaaehtoistoiminta/>

Kansalaisyhteiskunta. (14.12.2023). *Yhteisöllisyys vaatii kannattelijoita.*

<https://kansalaisyhteiskunta.fi/verkkolehti/yhteisollisyys-vaatii-kannattelijoita/>

Kirkkohallitus. (2019). *Perhelähtöisen seurakunnan suuntaviivat.*

<https://www.epressi.com/media/userfiles/132964/1575981605/perhelahtoisenseurakunnansuuntaviivat-linjaukset.pdf>

Kirkkohallitus. (2020). *Suuntaviivoja uskontojen kohtaamiseen.* <https://julkaisut.evl.fi/catalog/Tutkimukset%20ja%20julkaisut/r/4237/viewmode=previewview>

Kirkkohallitus. (2021). *Että kukaan ei jää yksin.* <https://evl.fi/documents/1327140/0/ETT%C3%84KUKAANEIJAAYKSIN+Ulkopuolisuuden+ehk%C3%A4isyn+suuntaviivat+2021+hyv%C3%A4ksytyt%C3%A4ysistunossa.pdf/61c8bf98-f67e-3bbc-f8d5-968d811e7b03?t=1608546639774>

<https://evl.fi/documents/1327140/0/ETT%C3%84KUKAANEIJAAYKSIN+Ulkopuolisuuden+ehk%C3%A4isyn+suuntaviivat+2021+hyv%C3%A4ksytyt%C3%A4ysistunossa.pdf/61c8bf98-f67e-3bbc-f8d5-968d811e7b03?t=1608546639774>

Kirkkohallitus. (i.a.-a). *Kirkon ammattien ydinosaamiskuvaukset*. Saatavilla 19.3.2024 <https://kirkonydinosaaminen.fi/>

Kirkkohallitus. (i.a.-b) *Nuorisotyönohjaajan ydinosaamiskuvaus*. Saatavilla 31.7.2024 <https://kirkonydinosaaminen.fi/nuorisotyönohjaaja.html>

Lainiala, L., & Säävälä, M. (2012). *Perhebarometri 2012. Rakkautta, rikkautta ja ristiriitoja - Suomalaisten solmimat kaksikulttuuriset avioliitot*. (Väestötutkimuslaitos – Katsauksia E 46/2012). Väestöliitto ry.

<https://www.vaestoliitto.fi/uploads/2020/12/34de1daa-perhebarometri-2012.pdf>

- Mieli Etelä-Karjalan mielenterveys Ry. (2024). *Kohtaamispaikkatoiminnan käsikirja*. <https://www.mielenterveysseurat.fi/etela-karjala/wp-content/uploads/sites/45/2024/03/Kohtaamispaikkatoiminnan-kasikirja-2024-1.pdf>
- Monimuotoiset perheet. (i.a.). *Kaikkien perheiden Suomi*. Saatavilla 6.9.2024 <https://www.monimuotoisetperheet.fi/>
- Neitola, M., af Ursin, P., & Pihlaja, P. (2023). Explaining children's social relationships in early childhood: the role of parental social networks. *European Early Childhood Education Research Journal*, 32(3), 383–398.
- Oikeusministeriö. (2022). *Tutkimuskatsaus myönteisten ryhmäsuhteiden edistämiskeinoista*. https://yhdenvertaisuus.fi/documents/5232670/5376058/OM_policy_brief_4.pdf/7caf0c07-d4dc-e37b-de2d-85027d0327f3/OM_policy_brief_4.pdf?t=1661178117403
- Sainio, E. (2020). Diakonisen hoitotyön osaamisen merkitys seurakunnassa. Teoksessa Thitz, P, Malkavaara, M, Rättyä, L, & Valtonen, M (toim.) *Diakonisen hoitotyön perusteet ja käytäntö* (s. 181–195). (Diak Opetus 6). Diakonia-ammattikorkeakoulu. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/345797/DIAK_Opetus_6_web.pdf?sequence=2&isAllowed=y
- Siirto, U, Taipale, U, & Viljanen, T. (2020). Kulttuurien välinen työ diakonisessa hoitotyössä. Teoksessa Thitz, P, Malkavaara, M, Rättyä, L, & Valtonen, M (toim.) *Diakonisen hoitotyön perusteet ja käytäntö* (s. 293–302). (Diak Opetus 6). Diakonia-ammattikorkeakoulu. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/345797/DIAK_Opetus_6_web.pdf?sequence=2&isAllowed=y
- Sininahaliitto. (i.a.). *Tutkittua tietoa kohtaamispaikoista*. Saatavilla 4.8.2024 <https://www.sininahaliitonjasenet.fi/palvelut/kohtaamispaikkatoiminta/kohtaamispaikka-vaikuttaa/>
- Suomen evankelisluterilainen kirkko. (2020). Ovet auki – Suomen evankelisluterilaisen kirkon strategia vuoteen 2026. https://evl.fi/plus/wp-content/uploads/sites/3/2023/09/Ev.lut_kirkko-strategia.pdf

- Suomen evankelisluterilainen kirkko. (i.a. -a) *Kotoutumisen tuki*. Saatavilla 31.7.2024. <https://evl.fi/plus/yhteiskunta-ja-kirkko/monikulttuuri-suus/seurakunnat-ja-maahanmuuttajat-2/kotoutumisen-tuki/>
- Suomen evankelisluterilainen kirkko. (i.a.-b). *Pakolais- ja maahanmuuttajatyö*. Saatavilla 4.9.2024 <https://evl.fi/sanasto/pakolais-ja-maahanmuuttajatyo/>
- Suomen evankelisluterilainen kirkko. Plus. *Yhteiskunta ja kirkko+. Monikulttuurisuus. Seurakunnat ja maahanmuuttaneet*. Saatavilla 19.03.2024 <https://evl.fi/plus/yhteiskunta-ja-kirkko/monikulttuurisuus/seurakunnat-ja-maahanmuuttajat-2/>
- Talonen, K. (toimittaja). (20.12.2021). Varissuo. [Audio, podcast-jakso]. Sarjassa *Turun lähiöt*. Yle Areena. <https://areena.yle.fi/podcastit/1-61070277>
- Terveysten ja hyvinvoinnin laitos. (1.9.2018). *Osallisuus kuuluu kaikille: Innokylän innovaatiokatsaus*. https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/136074/URN_ISBN_978-952-343-077-8.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Terveysten ja hyvinvoinnin laitos. (10.7.2024). *Maahanmuuttaneiden lasten, nuorten ja perheiden terveys*. <https://thl.fi/aiheet/maahanmuutto-ja-kulttuurinen-moninaisuus/maahanmuuttaneiden-lasten-nuorten-ja-perheiden-terveys>
- Terveysten ja hyvinvoinnin laitos. (2024b). *Kulttuurisensitiivinen työote*. <https://thl.fi/aiheet/maahanmuutto-ja-kulttuurinen-moninaisuus/tyontueksi/hyvia-kaytantoja/kulttuurisensitiivinen-tyoote>
- Terveysten ja hyvinvoinnin laitos. (21.11.2024a). *Osallisuuden edistäminen*. <https://thl.fi/aiheet/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-johtaminen/osallisuuden-edistaminen>
- Terveysten ja hyvinvoinnin laitos. (5.12.2023). *Heikoimmassa asemassa olevien osallisuus*. <https://thl.fi/aiheet/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-johtaminen/osallisuuden-edistaminen/heikoimmassa-asemassa-olevien-osallisuus>
- Terveysten ja hyvinvoinnin laitos. (8.12.2023). *Käsitteet*. <https://thl.fi/aiheet/maahanmuutto-ja-kulttuurinen-moninaisuus/tyontueksi/kasitteet>

- Tilastokeskus. (2022). Tilastokeskuksen maksuttomat tilastotietokannat. https://pxdata.stat.fi/PxWeb/pxweb/fi/Postinumeroalueittainen_avoin_tieto/Postinumeroalueittainen_avoin_tieto_uusin/paavo_pxt_12ey.px/table/tableViewLayout1/
- Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymä. (i.a.-a). *Varissuon kirkko*. Saatavilla 14.3.2024. <https://www.turunseurakunnat.fi/kirkot-ja-kappelit/varissuon-kirkko>
- Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymä. (i.a.-b). *Tapahtumat*. Saatavilla 5.9.2024 <https://www.turunseurakunnat.fi/tapahtumat?parish=4448204>
- Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymä. (i.a.-c). *Turun Katariinan seurakunnan strategia 2024–2027*. Saatavilla 5.9.2024 <https://www.turunseurakunnat.fi/katariinanseurakunta/seurakunnan-strategia>
- Työ- ja elinkeinoministeriö. (2021). *Kotoutuminen. Keskeiset käsitteet*. <https://kotoutuminen.fi/keskeiset-kasitteet>
- Valli ry. (11.10. 2019). *Uskalla kutsua mukaan! Vapaaehtoistyö kotouttaa*. https://www.youtube.com/watch?v=qg_sL0p2IVA
- Valtonen, M. (2020). Kohtaamisen teologiaa – dialogin siunaus. Teoksessa Thitz, P, Malkavaara, M, Rättyä, L, & Valtonen, M (toim.) *Diakonisen hoitotyön perusteet ja käytäntö* (s. 89–103). (Diak Opetus 6). Diakonia-ammattikorkeakoulu. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/345797/DIAK_Opetus_6_web.pdf?sequence=2&isAllowed=y
- Vantaan kaupunki. (i.a.). *Osallisuuden menetelmäpankki*. Saatavilla 19.3.2024 <https://www.vantaa.fi/sites/default/files/document/Osallisuuden%20menetelm%C3%A4pankki%20nettiin.pdf>
- Vilka, H. (2021). *Näin onnistut opinnäytetyössä*. Ratkaisut tutkimuksen umpikujiin. PS-kustannus.
- Vuorinen, K. (2005). Etnografia. Ovaska, S., Aula, A. & Majaranta, P. (toim.) *Käytettävyystudkimuksen menetelmät*, 63–74. Tampereen yliopisto, Tietojenkäsittelytieteiden laitos B-2005–1. https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/96627/kaytettavyystutkimuksen_menetelmat_2005.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Wallin, O. (2012). *Ammatillinen kasvu ja työhön sitoutuminen sosiaali- ja terveydenhuoltoalan työssä*. <file:///C:/Users/ilona/Downloads/114445-Artikkelin%20teksti-222550-1-10-20220209.pdf>

LIITE 1. Mainos

**AVOIN PERHEKAHVILA -
OPEN FAMILY CAFE
KANSAINVÄLINEN TYÖ -
INTERNATIONAL CAFE**

su 17.3., 14.4. ja 5.5.
klo 14.00-16.00

Varissuon kirkko/
Varissuo Church
Kousankatu 6

*Mukavaa yhdessäoloa ja tutustumista
kahvikupposen äärellä.*

Lapsille leikkiä ja ohjattua askartelua.

*Spending good time together, getting to
know new people and having coffee at
nice atmosphere.*

Activities for children.

***Olet lämpimästi tervetullut!
Warmly welcome!***

Yhteistyössä Porin Diakonia-ammattikorkeakoulun (Diak) ja
Turun Katariinanseurakunnan kanssa

Diak

 Katariinan-
seurakunta

LIITE 2. Kehittämisen tueksi lähetetty tiedonsaantipyyntö (saatekirje)

Hei!

Olemme kolme viimeisen vuoden opiskelijaa Diak ammattikorkeakoulusta Porista. Kahdesta meistä tulee diakoneja ja yhdestä kirkon nuorisotyön työntekijä. Teemme Turun Katariinan seurakunnalle opinnäytetyötä, perustamme Varis-suolle Avoimen perhekahvilan (kansainvälinen työ). Ideana on, että käynnistämme toiminnan. Pidämme kolme ensimmäistä kertaa, minkä jälkeen Katariinan seurakunta jatkaa toimintaa mahdollisuuksien mukaan.

Lähestymme teitä, koska toivomme saavan teiltä vinkkejä toiminnan käynnistämiseen sekä siinä toimimiseen. Arvostaisimme sitä suunnattomasti, jos teillä olisi aikaa vastata muutama kysymykseen:

Miten markkinoimme tapahtumaa?

Millainen rooli meidän ohjaajina pitäisi ottaa?

Millaista aktiviteettia meidän kannattaisi tarjota, jotta saisimme aikaiseksi rakennettua yhteisöllisyyttä?

Millaista tarjoilua suosittellette?

Entä ohjelmaa lapsille?

Pitääkö meidän huomioida tilaa jollain tavalla?

Käytättekö tulkkia?

Onko teillä vapaaehtoisia? Mikä heidän roolinsa on?

Kiitos paljon!

Mukavaa kevään alkua toivottaen

Emilia Berg, Sini Hietikko ja Ilona Lehtimäki

LIITE 3. Palautelomake huhtikuu ja toukokuu

AVOIN PERHEKAHVILA

Palaute - Feedback

Kyllä/
Hyvä

OK/
Ehkä

Ei/
Huono

Onko kahvila hyvä? Ok? Huono?

Miksi: _____

_____

_____

Tuletko uudestaan?

Tarvitaanko kahvilaa?

Haluatko tulla auttamaan kahvilaan?

Haluatko olla vapaaehtoinen? Esim.

keittämään kahvia, leipomaan,

suunnittelemaan ohjelmaa,

juttelemaan ihmisten kanssa jne.

Minkälaista ohjelmaa toivot?

Haluatko kertoa jotain muuta?

_____

_____

_____

Kiitos

LIITE 4. Kevätkarkelot -mainos

LÄMPIMÄSTI TERVETULOA

◆ **Katariinanseurakunnan
kevätkarkeloihin
Varissuon kirkolle**

WARM WELCOME

**Katariina Parish
Spring Festival
at the Varissuo Church**

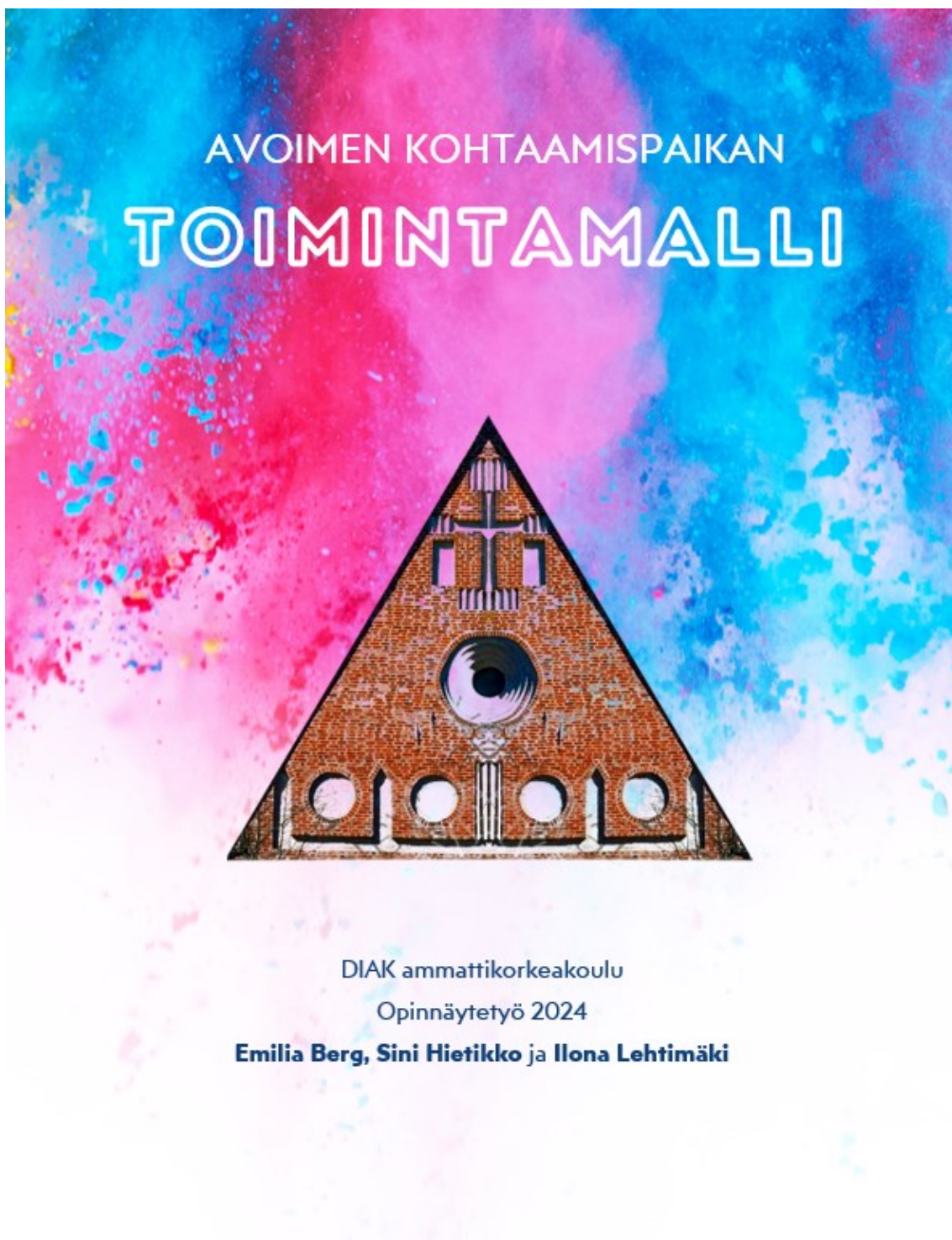
◆ Kahvia ja pientä purtavaa.
Lapsille POMPPULINNA ja muuta
karnevaalihauskaa.

Coffee and snacks.
BOUNCY CASTLE and carnival
fun for kids.

**SU 5.5. KLO 14-16
KOUSANKATU 6**

Open family cafe - International work. Katariinanseurakunta ja Diak ammattikorkeakoulu.

LIITE 5. Opas

SISÄLLYSLUETTELO

Kirkon arvot	3
Toiminnan käynnistäminen	4
Avoimen kohtaamispaikan toiminnan suunnittelu ja toteutus	7
Toiminnan mainostaminen	10
Tarjonta	12
Palautteen kerääminen	13
Toiminnan ohjaajan rooli	14
Tarkistuslista toiminnan suunnitteluun	16

KIRKON ARVOT

Kirkon **ovet-auki strategian** mukaan ihmisarvo on luovuttamaton ja sitä kirkko puolustaa.

Kirkko seisoo heikompien rinnalla. Kirkon strategia puhuu **saavutettavuudesta, osallisuudesta ja yhteisöllisyydestä**, sekä **tasa-arvon** ja **yhdenvertaisuuden** edistämisestä. **Kirkko ei hyväksy syrjintää**. Kaikki ihmiset ovat tervetulleita seurakunnan toimintaan. Kirkon ovet eivät voi olla kenellekään kiinni.

Kirkko edistää ihmisten hyvinvointia sekä osallistaa yhteisöään yhteisen seurakunnan toiminnan rakentamiseen. (Ovet auki-kirkon strategia, 2020.)

TOIMINNAN KÄYNNISTÄMINEN

Toiminnan suunnittelu ja verkostoituminen

Toiminnan käynnistäminen alkaa suunnittelulla ja verkostoitumisella. Hyödynnä yhteistyökumppaneita ja ota yhteyttä paikallisiin järjestöihin. Verkostoidu alueen muiden toimijoiden kanssa saadaksesi tietoa ja resursseja.

Pohdi toimintasi tarkoitusta

Mitä hyötyä toiminnasta on yhteisölle? Mikä motivoi ihmisiä osallistumaan?

Avoimen kohtaamispaikan toiminta on enemmän kuin vain kahvin tarjoilua. Se on kohtaamista, vuorovaikutusta ja yhteisöllisyyden rakentamista.

Toiminnan periaatteet

Avoimen kohtaamispaikan toiminnan perusta on läsnäolossa. Ole paikalla sekä fyysisesti että henkisesti, valmiina kohtaamaan osallistujat yksilöinä.

Keskeisiä periaatteita:

- **Vuoropuhelu:** kannusta avoimeen keskusteluun.
- **Aktiivinen kuuntelu:** osoita kunnioitusta ja rakenna luottamusta.
- **Havainnointi:** tarkkaile ympäristöä ja osallistujia ymmärtääksesi tarpeita.
- **Katsekontakti ja hymy:** nämä ovat yleismaailmallisia ystävällisyyden merkkejä.
- **Empatia:** pyri ymmärtämään toisten näkökulmia.

Tilat ja turvallisuus

Toiminnan tilojen tulisi olla:

- **Avoimia:** helposti lähestyttäviä ja kutsuvia.
- **Esteettömiä:** varmista, että kaikki voivat osallistua fyysisistä rajoitteista riippumatta.
- **Turvallisia:** osallistujien tulee tuntea olonsa turvalliseksi sekä fyysisesti, henkisesti, että hengellisesti.

Toimintamuodot

Esimerkkejä avoimen kohtaamispaikan toiminnasta:

1. **Kansainvälinen perhekerho:** kohtaamispaikka eri kulttuureista tuleville perheille.
2. **Kielenopiskelukahvila:** paikka kielitaidon käytännön harjoitteluun.
3. **Keskusteluapua ja tukea palveluiden kanssa:** Apua esimerkiksi lomakkeiden täyttämässä tai viranomaisasioinnissa.
4. **Sielunhoidollinen toiminta:** hengellinen tai emotionaalinen tuki.

Kommunikaatio ja kieli

Harkitse tulkin käyttöä varmistaaksesi, että kaikki osallistujat ymmärtävät ja tulevat ymmärretyiksi.

Käytä selkeää kirjakieltä. Monet suomen kielen opiskelijat hallitsevat paremmin kirjakielen kuin puhekielen.

Hyödynnä non-verbaalista viestintää. Elekieli, ilmeet ja äänensävy välittävät paljon informaatiota.

Toiminnan järjestäminen

Säännöllisyys ja jatkuvuus ovat tärkeitä. Järjestä tapaamisia säännöllisesti samaan kellonaikaan. Tämä helpottaa osallistujien suunnittelua.

Pyri siihen, että samat työntekijät ovat paikalla. Tämä edistää luottamussuhteen syntymistä.

Hanki mukaan muita työntekijöitä tai vapaaehtoisia jakamaan vastuuta ja tuomaan uusia näkökulmia.

Muistettavaa

Uuden toiminnan käynnistäminen vie aikaa. Tulokset eivät välttämättä näy heti. Ole kärsivällinen ja anna toiminnalle aikaa kehittyä.

Jokainen kohtaaminen ja jaettu hetki edistää kulttuurien välistä ymmärrystä. Pidä mielessä toimintasi tavoitteet työskennellessäsi.

AVOIMEN KOHTAAMISPAIKAN TOIMINNAN SUUNNITTELU JA TOTEUTUS

Suunnittelu

Huolellinen suunnittelu on toiminnan perusta. Ota huomioon seuraavat seikat:

1. **Teema:** Harkitse, tarvitseeko toiminnalla olla erityinen teema. Teema voi antaa toiminnalle selkeän tarkoituksen ja helpottaa markkinointia.
2. **Kohdeyleisö:** Määrittele, kenelle toiminta on ensisijaisesti suunnattu. Tämä vaikuttaa sisällön suunnitteluun ja markkinointikanavien valintaan.
3. **Aikataulu:** Suunnittele toiminnan aikataulu hyvissä ajoin. Huomioi mahdolliset juhlapyhät ja loma-ajat.
4. **Poikkeukset normaaliin toimintaan:** Ilmoita ajoissa poikkeavuuksista, kuten retkistä tai juhlista. Harkitse, tarvitaanko näistä erillisiä mainoksia tai tiedotteita.
5. **Resurssit:** Kartoita käytettävissä olevat resurssit, kuten henkilöstö, budjetti ja tilat.
6. **Arviointi:** Suunnittele, miten toiminnan onnistumista arvioidaan. Määrittele mittarit ja palautteen keräämisen menetelmät.

Huolellinen suunnittelu, oikeiden yhteistyökumppanien valinta ja sopivan toimintatilan järjestäminen luovat vahvan perustan monikulttuuriselle toiminnalle. Nämä elementit yhdessä mahdollistavat turvallisen, avoimen ja tarkoituksenmukaisen ympäristön, jossa eri kulttuureista tulevat ihmiset voivat kohdata ja toimia yhdessä.

Yhteistyökumppanit

Yhteistyökumppanit voivat tuoda lisäarvoa ja resursseja toimintaan:

Verkostojen hyödyntäminen: Käytä jo olemassa olevia verkostoja ja luo uusia suhteita. Mieti, ketkä voisivat olla potentiaalisia kumppaneita.

Yhteistyön muodot: Pohdi, minkälaista yhteistyötä haluat tehdä. Se voi olla esimerkiksi:

- Yhteisten tapahtumien järjestämistä
- Tilojen jakamista
- Asiantuntijuuden vaihtoa
- Markkinointiyhteistyötä

Teemaan sopivat kumppanit: jos toiminnalla on tietty teema, etsi kumppaneita, joiden osaaminen tai toiminta tukee sitä.

Yhteissuunnittelu: suunnittele toimintaa yhdessä kumppanien kanssa. Tämä varmistaa, että kaikkien osapuolten tarpeet ja tavoitteet tulevat huomioituiksi.

Vastuunjako: sovi selkeästi vastuualueista ja tehtävänjaosta yhteistyökumppanien kanssa.

Toimintatilat

Toimintatilan valinta ja järjestely ovat keskeisiä toiminnan onnistumiselle:

Esteettömyys

Varmista, että tilaan on helppo pääsy kaikille, mukaan lukien liikuntarajoitteiset. Huomioi selkeät opasteet ja riittävä valaistus. Tarkista, että ovet ovat tarpeeksi leveitä ja kynnykset matalia.

Turvallisuus

Noudata turvallisen tilan periaatteita: ei syrjintää, rasismia tai minkäänlaista häirintää. Merkitse selkeästi hätäpoistumistiet. Luo toimintasuunnitelma mahdollisten uhkaavien tilanteiden varalle. Kouluta henkilökunta toimimaan hätätilanteissa.

Avoimuus

Luo tilasta kutsuva ja helposti lähestyttävä. Varmista, että tila on avoin kaikille riippumatta taustasta tai kulttuurista. Harkitse monikielisiä opasteita ja tiedotteita.

Tarkoituksenmukaisuus

Valitse tila, joka soveltuu suunniteltuun toimintaan. Huomioi tilan muunneltavuus eri toimintoihin. Varmista, että tilassa on tarvittavat välineet ja kalusteet.

Viihtyisyys

Kiinnitä huomiota tilan sisustukseen ja ilmapiiriin. Harkitse eri kulttuurien elementtien sisällyttämistä sisustukseen.

Saavutettavuus

Varmista, että tila on helposti saavutettavissa julkisilla kulkuvälineillä. Tarkista pysäköintimahdollisuudet.

TOIMINNAN MAINOSTAMINEN

Toiminnan mainostaminen

Tehokas mainostaminen on olennainen osa monikulttuurisen toiminnan onnistumista. Hyvin suunniteltu mainonta tavoittaa kohderyhmän ja houkuttelee osallistujia.

Mainosten suunnittelu

Tee mainoksista ytimekkäitä ja selkeitä. Sisällytä oleelliset tiedot: mitä, missä, milloin ja kenelle. Mainitse selkeästi, onko tilaisuus uskonnosta vapaa vai kristinuskoa tunnustava. Suunnittele mainokset visuaalisesti miellyttäväiksi. Käytä huomiota herättäviä elementtejä, kuten värejä tai kuvia. Varmista, että teksti on helppolukuista ja kontrasti riittävä. Pidä mainosten tyyli yhtenäisenä organisaatiosi brändin kanssa.

Kieli

Harkitse mainosten tekemistä useammalla kielellä kohderyhmästä riippuen. Käytä selkosuomea tai muuten selkeää ja ymmärrettävää kieltä.

Mainostamisen aikataulu

Aloita mainostaminen ajoissa ja suunnittele mainosaikataulu osana toiminnan kokonaissuunnitelmaa. Aloita mainostaminen vähintään 2-3 viikkoa ennen tapahtumaa tai toiminnan alkua.

Mainosta säännöllisesti: Jaa mainoksia tasaisin väliajoin lähestyttäessä tapahtumaa. Muistuta tapahtumasta tai toiminnasta vielä lähempänä ajankohtaa.

Mainostamisen kanavat

Fyysiset paikat

- Mieti, mitkä paikat tavoittavat kohderyhmäsi parhaiten.
- **Mahdollisia paikkoja:** kirjastot, kauppojen ilmoitustaulut, yhteisökeskukset, koulut.
- Kysy aina lupa mainosten jakamiseen ja esillepanoon.

Verkostot

- Hyödynnä olemassa olevia verkostoja mainosten levittämisessä.
- Pyydä yhteistyökumppaneita jakamaan tietoa omissa kanavissaan.

Sosiaalinen media ja internet:

- Käytä sosiaalisen median alustoja, jotka tavoittavat kohderyhmäsi.
- Luo tapahtuma Facebookiin tai muuhun sopivaan palveluun.
- Jaa tietoa organisaatiosi verkkosivuilla.

Sosiaaliset verkostot

- Kannusta osallistujia ja yhteistyökumppaneita kertomaan toiminnasta eteenpäin.
- Hyödynnä henkilökohtaisia kontakteja tiedon levittämisessä.

Toimintatilan ulkopuolinen mainonta

- Aseta informatiivinen kyltti toimintatilan ulkopuolelle.
- Varmista, että kyltti on selkeä ja näkyvällä paikalla.

Muista, että tehokas mainostaminen on jatkuva prosessi. Seuraa mainonnan tuloksia ja ole valmis mukauttamaan toimintamallejasi tarpeen mukaan. Kerää palautetta osallistujilta siitä, miten he saivat tiedon toiminnasta, ja käytä tätä tietoa mainonnan suunnittelussa.

Hyödynnä kahvilan olemassa olevia resursseja ja toimintamalleja asiakkaiden hankinnassa:

- Anna henkilökunnan tehtäväksi tervehtiä ihmisiä ja kertoa toiminnasta.
- **Ympäristön hyödyntäminen;** vie kahvitarjoilu ulos. Järjestä istumapaikat ulkotiloihin toiminnan ajaksi.
- Kannusta henkilökuntaa juttelemaan ohikulkijoiden kanssa. Tarjoa kahvia tai muuta pientä virvoketta kiinnostuneille.
- Luo rento ja kutsuva ilmapiiri toiminnan ympärille.

TARJONTA

Tarjottavat on olennainen osa avoimen kohtaamispaikan toimintaa. Itse tehdyt tarjottavat luovat kotoisan tunnelman ja voivat osallistaa vapaaehtoisia.

Käytä mahdollisuuksien mukaan paikallisia raaka-aineita tai hävikkiruokaa. Tämä tukee kestäväää kehitystä ja voi toimia opetuksellisena elementtinä. Maksuton tarjonta madaltaa osallistumiskynnystä ja tekee toiminnasta saavutettavampaa.

Muista, että tarjonta voi sisältää myös muuta kuin ruokaa ja juomaa. Harkitse perinteisten pelien, musiikin tai taiteen sisällyttämistä ohjelmaan. Tämä luo monipuolisempia mahdollisuuksia kulttuurien väliseen vuorovaikutukseen.

Asiakkaiden mielipiteiden ja palautteen huomioiminen on tärkeää toiminnan kehittämiseksi. Kerää palautetta säännöllisesti eri tavoin: suullisesti, kirjallisesti tai digitaalisesti. Tarjoa mahdollisuus antaa palautetta usealla kielellä.

Reagoi saatuun palautteeseen näkyvästi. Järjestä keskustelutilaisuuksia, joissa käydään läpi saatua palautetta ja pohditaan yhdessä mahdollisia muutoksia. Luo turvallinen ilmapiiri, jossa kaikenlainen palaute on tervetullutta.

Palautteen huomioiminen osoittaa, että arvostat osallistujien mielipiteitä ja olet sitoutunut luomaan aidosti osallistavaa ympäristöä. Tämä vahvistaa yhteisöllisyyttä ja kannustaa aktiiviseen osallistumiseen.

Huomioi allergeenit ja erilaiset ruokavaliot. Merkitse ne selkeästi usealla kielellä tai käytä yleisesti tunnettuja symboleja. Suunnittele kauppalista huolellisesti etukäteen sisällyttäen perustuotteiden lisäksi kulttuurispesifisiä vaihtoehtoja.

PALAUTTEEN KERÄÄMINEN

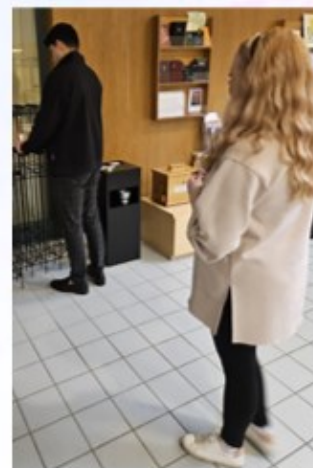
Palautteen kerääminen on olennainen osa toiminnan kehittämistä. Se antaa asiakkaille mahdollisuuden vaikuttaa toimintaan, joka on ensisijaisesti heitä varten. Säännöllinen palautteen keruu auttaa tunnistamaan kehityskohteita ja vahvistamaan onnistuneita osa-alueita.

Harkitse erilaisia palautteenantotapoja:

- **Palautelaatikko:** mahdollistaa anonyymin palautteen antamisen, mikä voi madaltaa kynnyistä rehellisen palautteen antamiseen.
- **Selkeä palautelomake:** suunnittele lomake, joka on helppo täyttää ja ymmärtää. Harkitse lomakkeen tarjoamista usealla kielellä.
- **QR-koodi:** helpottaa digitaalisen palautteen antamista ja voi houkuttaa nuorempia osallistujia.
- **Suullinen palaute:** järjestä säännöllisiä keskustelutilaisuuksia palautteen keräämiseksi.

Palautteeseen reagoiminen on yhtä tärkeää kuin sen kerääminen. Osoita, että olet kuunnellut palautetta tekemällä konkreettisia muutoksia toimintaan sen perusteella. Tämä vahvistaa luottamusta ja osoittaa, että arvostat osallistujien mielipiteitä.

Lopuksi, muista että palaute on jatkuva prosessi. Säännöllinen palautteen keruu ja siihen reagoiminen auttavat luomaan osallistavaa ja kehittyvää monikulttuurista toimintaa.

Muista, että kritiikki toimintaa kohtaan ei ole henkilökohtainen hyökkäys. Palautteen antaminen ja vastaanottaminen voi olla haastavaa, erityisesti monikulttuurisessa ympäristössä, jossa viestintätäytylit voivat vaihdella suuresti. Ole armollinen sekä itseäsi että asiakkaita kohtaan.

TOIMINNAN OHJAAJAN ROOLI

Toiminnan ohjaajana sinulla on keskeinen rooli myönteisen ilmapiirin ja onnistuneen vuorovaikutuksen luomisessa monikulttuurisessa ympäristössä. Tehtäväsi on avustaa kohtaamisia ja varmistaa, että kaikki osallistujat tuntevat olonsa tervetulleeksi ja arvostetuksi.

Ohjaajan vastuu

Ilmapiirin luominen: edistä avointa ja kunnioittavaa ilmapiiriä, jossa kaikki osallistujat tuntevat olonsa turvalliseksi.

Selkeä johtajuus: toimi selkeänä toiminnan koordinaattorina. Puutu tarvittaessa epäasialliseen käytökseen ja ohjaa keskustelua rakentavasti.

Osallisuuden tukeminen: varmista, että kukaan ei jää ulkopuoliseksi. Kannusta vuorovaikutukseen ja auta luomaan yhteyksiä osallistujien välille.

Keskustelun avustaminen: edistä merkityksellisiä keskusteluja, mutta anna tilaa osallistujien omalle vuorovaikutukselle. Ole läsnä, mutta älä dominoi keskustelua.

Ohjaajan keskeiset taidot

Ohjaajan keskeisiin taitoihin kuuluvat tehokas vuorovaikutus, empatia ja aktiivinen kuuntelu. Jokaisen kohtaamisen kannalta on tärkeää kommunikoida selkeästi ja ymmärtää erilaisia näkökulmia.

Osoita aitoa kiinnostusta osallistujien ajatuksia kohtaan ja reagoi niihin asianmukaisesti. Tarkkaile ryhädynamiikkaa ja yksilöiden tarpeita, ja pyri edistämään avointa vuoropuhelua kaikkien osallistujien kesken. Ohjaajan olemus on yhtä tärkeä kuin hänen taitonsa. Luo lämmin ja kutsuva ilmapiiri ystävällisellä käytöksellä. Käytä hymyä ja katsekontaktia osoittaaksesi avoimuutta ja hyväksyntää.

Ole tietoinen ja kunnioittava erilaisia kulttuurisia normeja kohtaan. Säilytä ammatillinen ote, mutta ole samalla lähestyttävä ja empaattinen.

Muista, että tehtäväsi on mahdollistaa osallistujien välinen vuorovaikutus ja tukea heidän osallisuuttaan. Tavoitteesi on luoda ympäristö, jossa erilaisista taustoista tulevat ihmiset voivat kohdata, oppia toisiltaan ja rakentaa yhteisöllisyyttä.

TARKISTUSLISTA TOIMINNAN SUUNNITTELUUN

Ennen tapahtumaa:

Suunnittelu ja valmistelu

- Määritä toiminnan teema ja tavoitteet
- Suunnittele toiminnan sisältö ja aikataulu
- Varmista toimintatilan saatavuus ja soveltuvuus
- Tarkista tilan esteettömyys ja turvallisuus
- Suunnittele ja valmistele mahdolliset askartelut
- Tee teema-askartelun mallityöt eri kerroille
- Luo QR-koodi digitaalista palautteenantoa varten
- Valmistele palautelomakkeet ja -laatikko

Mainostaminen ja tiedottaminen

- Suunnittele ja aloita aktiivinen mainostaminen
- Valmistele ja aseta ulkomainos tapahtumapaikan ulkopuolelle
- Hyödynnä sosiaalista mediaa ja verkostoja mainostamisessa
- Tiedota yhteistyökumppaneita ja sidosryhmiä

Tarjoilut ja materiaalit

- Suunnittele tarjoilut huomioiden erityisruokavaliot ja kulttuuriset mieltymykset
- Tee kauppalista ja hanki tarvittavat raaka-aineet
- Varmista, että kaikki tarvittavat materiaalit ovat saatavilla

Henkilöstö ja vapaaehtoiset

- Varmista riittävä henkilöstö ja vapaaehtoiset
- Jaa tehtävät ja vastualueet
- Järjestä tarvittaessa perehdytys tai koulutus

Tapahtumapäivänä:

Tilan valmistelu

- Järjestä tila toimintaan sopivaksi ja viihtyisäksi
- Aseta opasteet ja tervetuloitukset näkyville
- Varmista, että palautelaatikko ja -lomakkeet ovat esillä

Vastaanotto ja ilmapiiri

- Varmista, että sisääntulijat otetaan lämpimästi vastaan
- Luo avoin ja ystävällinen ilmapiiri
- Ole valmis vastaamaan kysymyksiin ja ohjaamaan osallistujia

Toiminnan ohjaaminen

- Aloita toiminta aikataulun mukaisesti
- Avusta keskustelua ja vuorovaikutusta osallistujien kesken
- Tarkkaile ryhmädynamiikkaa ja reagoi tarvittaessa

Palaute ja arviointi

- Kannusta osallistujia antamaan palautetta
- Kerää suullista palautetta keskustelujen lomassa

Tapahtuman jälkeen:

- Siivoa ja järjestä tila
- Käy läpi saatu palaute
- Arvioi tapahtuman onnistumista tiimin kanssa
- Suunnittele jatkotoimenpiteitä palautteen pohjalta

Muista, että tämä tarkistuslista on yleisluontoinen pohja. Muokkaa ja täydennä sitä oman toimintasi erityispiirteiden ja tarpeiden mukaan.

Lähde: Ovet auki – Kirkon strategia 2026.

<https://evl.fi/plus/hallinto-ja-talous/strategiat/ovet-auki-kirkon-strategia-2026/>

Kuvat: Sini Hietikko, 2024.

© 2024 Berg, Hietikko & Lehtimäki.

① **BY:** Tekijälle on annettava asianmukainen tunnustus.

② **NC:** Teoksen käyttö on sallittu vain ei-kaupallisiin tarkoituksiin.

③ **SA:** Muokatut versiot on jaettava samoilla ehdoilla.

